

የክወናና የዕይታ

ጥበብት ትምህርት

2^ኛ

ክፍል

የተማሪ መማሪያ

የሁለተኛ ክፍል የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

የተማሪ መማሪያ

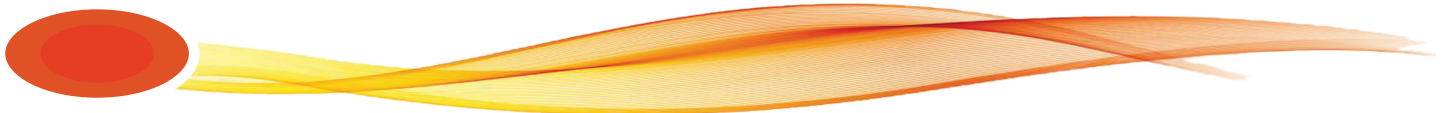
ጸሐፊያን:- ረድኤት ሙሉጌታ
በኃይሉ ዘለቀ
ሳራ መንግስቱ

ገምጋሚዎች:- እየሩሳሌም በዳኔ
ማርቆስ ወልደሐና
ሰሎሞን ኃይለማርያም

አስተባባሪ:- ጌታችው ታለማ አጥናፉ

ግራፊክ ዲዛይን:- እንጦጦ ፖሊ ቴክኒክ ኮሌጅ

2014

2ኛ ክፍል

የክፍና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

መብቱ የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ትምህርት ቢሮ ነው ©

ምስጋና

ይህን የትምህርት መጽሐፍ ከዝግጅት ጀምሮ በውጤት እንዲጠናቀቅ፣ የካበተ ልምዳቸውን በማካፈል፣ በጋናል ውይይት ሃሳብ በማፍለቅና በማቅረብ፣ በከተማችን በሚያስተምሩ መምህራን እንዲዘጋጅ በማድረግ፣ አስፈላጊውን በጀት በማስፈቀድ እንዲሁም በጥብቅ ዲስፕሊን እንዲመራ በማድረጋቸው ላደረጉት ከፍተኛ ድጋፍ የትምህርት ቢሮ ኃላፊ አቶ ዘላለም ሙላቱ የላቀ ምስጋና ይገባቸዋል።

ለሥራችን መሳካት ሁልጊዜ አብረውን በመሆን፣ በሚያጋጥሙ ችግሮች መፍትሄ በመስጠት፣ የአፈጻጸም ሂደቱን በመከታተል፣ በመገምገም እንዲሁም የዝግጅቱ ስራ ቁልፍ ስራ መሆኑን ተረድተው ትኩረት በመስጠት ከጎናችን ለነበሩ የትምህርት ቢሮ የማኔጅመንት አባላት የስርዓተ ትምህርት ዘርፍ ምክትል ቢሮ ኃላፊ አቶ አድማሱ ደቻላ ፣ የትምህርት ቴክኖሎጂ ዘርፍ ምክትል ቢሮ ኃላፊ አቶ ዳኛው ገብሩ የመምህራን ልማት ዘርፍ ምክትል ቢሮ ኃላፊ አቶ ሳምሶን መለስ፣ የትምህርት ቢሮ ኃላፊ አማካሪ ወ/ሮ አበበች ነጋሽ፣ የትምህርት ቢሮ ጽ/ቤት ኃላፊ አቶ ሲሳይ እንዳለ፣ የቴክኒክ አማካሪ አቶ ደስታ መርሻ ላበረከቱት አስተዋጽኦ ምስጋና ይገባቸዋል።

በመጨረሻም መጽሐፉ ተጀምሮ እስከሚጠናቀቅ ድረስ የትምህርት ቤት ርዕሳነ መምህራን ለስራው ልዩ ትኩረት በመስጠት አዘጋጅ መምህራንን ስለላካችሁልንና የሞራል ድጋፍ ስላደረጋችሁም ምስጋናችን እናቀርባለን።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ማውጫ

ርዕስ

ገጽ

ምዕራፍ አንድ ጥበባዊ ግንዛቤ.....	1
መግቢያ.....	1
1.1 የሙዚቃ ናታዎች.....	4
1. መሉ የድምፅ ናታ.....	5
2. ግማሽ የድምፅ ናታ.....	7
1.2 ነፃ እንቅስቃሴዎች (ውዝዋዜ).....	10
ነፃ እንቅስቃሴ ማለት ምን ማለት ነው?.....	10
1.3. ቀላል የትውና ጨዋታዎች.....	13
1.4 ፎቶዎችን ማጤን.....	16
1.5 በየአለቱ የሚለማመዷቸው ምስሎች.....	27
ማጠቃለያ.....	36
ምዕራፍ ሁለት:- ፈጠራን መግለፅ.....	37
2.1 የሙዚቃ ናታዎች.....	38
2.2 ነፃ እንቅስቃሴዎች/ ውዝዋዜዎች.....	44
2.3 የትውና ጨዋታዎች.....	47
2.4 በመስመር መሞኘጫጨርና መስመር መሳል.....	52
2.4.1 በመስመር መሞኘጫጨር.....	52
2.4.2 መስመር መሳል.....	54
ማጠቃለያ:-.....	60
ምዕራፍ ሶስት:- ታሪካዊ እና ባህላዊ አውዶች.....	62
3.ባህላዊ እይታ.....	62
3.1 አገራዊ ሙዚቃ.....	62
አገራዊ ሙዚቃ እና ገዕታቸው.....	63
3.2 የአገራዊ ውዝዋዜ ባህላዊ እይታ.....	68
3.3 የድራማ እና ታዋቂ ተረቶች ባህላዊ እይታ.....	71
1 ተረቶች.....	72
2 እንቅስቃሴዎች.....	75
3.4 የቀለም ባህላዊ ገዕታ.....	77
3.4.1 የቀለም ጅምር በኢትዮጵያ.....	78
3.4.2 የሰንደቅ ዓለማዊ ትርጉም.....	81
ማጠቃለያ.....	83

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ምዕራፍ 4 ሥነ-ውበታዊ እሴት (ዋጋ)	85
መግቢያ	85
4.1 የሙዚቃ ከዋሊዎችን ማድነቅ.....	87
4.2 የውዝዋዜ ከዋሊያንን ማድነቅ.....	91
4.3 ተውኔት ተጫዋቾችን ማድነቅ.....	87
4.4 የእይታ ጥበብ ከዋሊዎችን ማድነቅ.....	99
ማጠቃለያ	103
ምዕራፍ አምስት:- ጥመርታ ዝምድናና ትግበራ	106
5.1 የሙዚቃ ተግባራት.....	107
5.1.1 ሙዚቃ ለሌሎች ትምህርቶች ያለው አስተዋጽኦ.....	110
5.1.2 ውዝዋዜ ለሌሎች የትምህርት አይነቶች ያለው አስተዋጽኦ.....	111
5.3.3 ቴቲያትር ሌሎች የትምህርት አይነቶች ያለው አስተዋጽኦ...112	
5.3.4 ዕይታ ጥበብን መማራቸው ለሌሎች ትምህርት ዓይነቶች ያለውን አስተዋጽኦ.....	116
5.2 በክወና እና በዕይታ ጥበባት መካከል ያለውን ዝምድና መለየት.....	120
ማጠቃለያ	122

ምዕራፍ

1

ጥበባዊ ግንዛቤ

መግቢያ

የክወና የእይታ ጥበባት በሰው ልጆች የዕለተ ህይወት ተዕለት

ውስጥ ከፍተኛ ሚና አለው ።

የስነጥበብ ዘርፍ ከዕለተ ተዕለት ህይወት ጋር ይገናኛል።

በትምህርት አለም ውስጥም ያለው አስተዋጽኦ ቀላል ግምት የሚሰጠው አይደለም።

ለሥነ ጥበብ ዘርፍ ትኩረትን መስጠት ተገቢ ነው። ከየትኛውም የትምህርት አይነት ጎን ለጎን ማስኬድ ያስፈልጋል።

ተማሪዎች ከልጅነት እድሜያቸው አንስቶ በሙያው ላይ የሚኖራቸውን ግንዛቤ እና እውቀት መዳበር አለበት።

ምክንያቱም ሙያውን ከማሳደግም ባለፈ በሙያው የሰለጠኑ የህብረተሰብ ክፍሎችን ቁጥር ከፍ ያደርገዋል።

ከዚህ ክፍል ትምህርት በኋላ የሚጠበቅ የመማር ውጤት

ከዚህ የክፍል ደረጃ በኋላ የሚከተሉትን ትችላላችሁ፡-

- ቀላል የትወና ጫዋታዎችን ትጫወታላችሁ።
- የሙዚቃ ኖታዎች ከሙሉ ኖታ እስከ ግማሽ ኖታ ከነእረፍት ኖታቸው ትለያላችሁ።
- ነፃ ውዜዋዜ ትለያላችሁ።
- ተመልክታችሁ ያስተዋላችኋቸውን ቀላል ሥዕሎችንና ፍቶግራፎችን ታስረዳላችሁ። የሞነጫጨራችሁትንና በመስመር የሳላቹአቸውን ሥዕሎች ታሳያላችሁ።
- በታዋቂ ታሪኮች ላይ ተመስርታችሁ የተዘጋጁ ድራማዎችን፣ ሙዚቃዎችንና ውዜዋዛዎችን ትስራላችሁ።
- በአካባቢያቸው የሚገኙትን ቀለማት ትለያላችሁ።
- ክ.እ.ጥ.ን መማራችሁ ለሌሎች ትምህርት ዓይነቶች ያለውን አስተዋፅኦ ትገልጻላችሁ

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

መለየት

ተማሪዎች በተለያዩ አጋጣሚዎች ከልጅነት ዘመናቸው ጀምሮ ለማንኛውም የጥበብ ዘርፍ ፍቅር እንዳላቸው የሚታወቅ ነው። ሆኖም የሚወዱትን እያወቁት ቢመጡ የበለጠ ግንዛቤን ያዳብራሉ።

በዚህ ምዕራፍም ስለሙዚቃ ናታዎች ግንዛቤን የገኛሉ። ቀላል ትወናዎችን ፎቶገራፎችን እንዲሁም ምስሎችን እየተለማመዱ መረዳትና መለየት ይችላሉ።

ከዚህ ምዕራፍ የሚጠበቅ የመማር ውጤት

- የእያንዳንዱን የሙዚቃ ናታ ታውቃላችሁ
- ቀላል እንቅስቃሴዎችን ትከናውናላችሁ
- ቀላል የትወና ጨዋታዎችን ትጫወታላችሁ
- ፎቶገራፎችን እና ምስሎችን በአግባቡ ትለያላችሁ

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

1.1 የሙዚቃ የታዎች

- ከዚህ ርእስ መጠናቀቅ**
- የሙዚቃ የታዎችን ትለያላችሁ።
 - ♦ የሙዚቃ የታ አቆጣጠር ዘዴ ትረዳላችሁ።

መግቢያ

የሙዚቃ የታ ማለት ምንድን ነው?

የታ የድምጽ ጊዜንና የዕረፍት ጊዜን የሚያመለክቱ ምልክቶችን በ አንድ ላይ የምንጠራበት ቃል ነው። የታ በሁለት ይከፈላል። እነሱም የድምፅ የታ እና የእረፍት የታ ናቸው። የሙዚቃ የታ ሙዚቃ ውስጥ ያለውን ጊዜ እና ምት-የምንገልፅበት ነው።

የሙዚቃ የታዎች

በዚህ ክፍል ትምህርት ላይ ሁለቱን የየታ አይነቶች ትማራላችሁ።

እነሱም የድምፅ የታ እና የእረፍት የታ ናቸው።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

1 **ሙሉ የድምፅ ኖታ** (whole note)

2 **ግማሽ የድምፅ ኖታ** (haf note)

1 ሙሉ የድምፅ ኖታ

ሙሉ ኖታ የምንለው ቅርፁ ከእንቁላል ጋር

ተመሳሳይነት ያለው ነው። ኖታውም አራት ምት የጊዜ ቆይታ አለው።

ሙሉ ኖታ በሶስት አይነት መንገድ ይገለጻል።

- 1. በቁጥር
- 2. በፊደል እና
- 3. በሥዕል

ሙሉ የድምፅ ኖታ በቁጥር

ሙሉ ኖታ ሲቆጠር አንድ፣ ሁለት፣ ሶስት፣ አራት (1 2 3 4)

እያልን በእግር ጣት ይቆጠራል።

ሙሉ የድምፅ ኖታ በፊደል

ሙሉ ኖታ በቁጥር እንደቆጠርነው በአንድ ፊደል ደግሞ

ታ_____ እያልን በአፋችን ድምፃችን ሳናቆራርጥ እንቆጥረዋለን

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ሙሉ የድምፅ ናታ በሥዕል

ሙሉ የድምፅ ናታ በስዕል መንገድ የሚገለፀው የእንግሊዝኛው ፊደል V የሚመስል ቅርፅ አራት ጊዜ ተቀጣጥሎ ሲታይ ነው። መምህራችን በስዕል ሲያሳዩ በትኩረት ተከታተሉ።

የሙዚቃ እረፍት ናታ

➤ በሁለተኛ ክፍል ሁለቱን የሙዚቃ እረፍት ናታዎችን እንማራለን።

የሙዚቃ እረፍት ናታ ማለት ሙዚቃ ድምፅ እንዳለቸው ሁሉ የእረፍት ወይም የዝምታ ጊዜ እንዳለው የሚያሳይ ናታ ነው። በዚህ ክፍል ትምህርት ሁለቱን እንማራለን። እነሱም ፦ ሙሉ እረፍት ናታ እና ግማሽ የእረፍት ናታ ናቸው።

ሙሉ የእረፍት ናታ

ግማሽ የእረፍት ናታ

ሙሉ እረፍት ናታ

ሙሉ የእረፍት ልክ እንደ ሙሉ ናታ በቁጥር አራት ምት አለው። ናታ ቅርፁ ከተደፋ ባርኔጣ ኮፍያ ቅርፅ ጋር የሚመሳሰል ሲሆን አራት ምት የዝምታ የጊዜ ቆይታ አለው ።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

➤ ሙሉ እረፍት ኖታ በቁጥር

ኖታውን በምንቆጥርበት ጊዜ በውስጣችን ምንም ዓይነት ድምፅ ሳናሰማ አራት የዝምታ ጊዜ አንድ፣ ሁለት፣ ሶስት፣ አራት

1 2 3 4 እያልን በውስጣችን እንቆጥራለን።

➤ ሙሉ እረፍት ኖታ በስእል

ከዚህ በፊት በምናውቀው የእንግሊዝኛ ፊደል V በሚመስል ቅርፅ ተቀጣጥሎ አራት የዝምታን ጊዜ ይለካልናል።

መልመጃ 1:-

ሙሉ የድምፅ ኖታን እና ሙሉ የእረፍት ኖታን በደብተራቹ ላይ ጻፉ።

2 ግማሽ የድምፅ ኖታ

ይህ የኖታ አይነቱ ልክ እንደ ሙሉ የድምፅ ኖታ የክብ አይነት ቅርፅ ያለው ሲሆን የሚለየውም ከጎን በኩል ወደ ላይ ዘንግ መኖሩ ነው። ሁለት ምት የያዘ ቆይታም አለው።

ግማሽ ኖታ ልክ እንደ ሙሉ ኖታ በሶስት አይነት መንገድ ይገለጻል እነርሱም በቁጥር፣ በፊደል እና በምስል ናቸው።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

➤ ግማሽ የድምፅ ኖታ በቁጥር:-

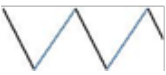
ይህ ኖታ አንድ፣ ሁለት (1 2) እየተባለ በሁለት ምት የቁጥር ቆይታ ይገለጻል።

➤ ግማሽ የድምፅ ኖታ በፊደል:

ግማሽ የድምፅ ኖታ በእንደ አማርኛ ፊደል ይገለጻል።
ይኸውም ታ _____ እያልን ነው። ስነቆጥር ምንም አይነት ድምፅ መቆራረጥ መኖር የለበትም ። መምህራችን በምሳሌ ሲያስረዱ ማዳመጥ

➤ ግማሽ የድምፅ ኖታ በሥዕል

ይህ ኖታ በስዕላዊ መንገድ ሲገለፅ ከዚህ በፊት በምናውቀው ሁለት የእንግሊዝኛ ፊደል V ሲቀጣጠል የሚሰጠው ቅርፅ ነው።

ግማሽ እረፍት ኖታ

ይህ ኖታ ከግማሽ የድምፅ ኖታ ጋር በቁጥር እኩል ነው። ስለዚህም በውስጡ ሁለት የዝምታ ጊዜ አለው የግማሽ እረፍት ምልክት ቅርፁ ባርኔጣ ይመስላል።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

➤ ግማሽ የእረፍት ኖታ በቁጥር

ግማሽ የእረፍት ኖታ በቁጥር ሲገለፅ አንድ፣ ሁለት (1,2) እየተባለ ድምፃችንን ሳናሰማ እንቆጥራለን :: መምህራችን ሲያስረዱ በደንብ መከታተል ይኖርባቸዋል::

➤ ግማሽ የእረፍት ኖታ በስሕል

ከዚህ በፊት በምናውቀው ሁለት የእንግሊዘኛ

ፊደል V ተቀጣጥሎ የሚሰጡት ቅርፅ ነው::

ማዳመጥ:: በምሳሌው መሰረትም መለሳቹ መለማመድ::

➤ ግማሽ የድምፅ ኖታ በሥዕል

ይህ ኖታ በስዕላዊ መንገድ ሲገለፅ ከዚህ በፊት በምናውቀው ሁለት የእንግሊዘኛ ፊደል V ሲቀጣጠል የሚሰጠው ቅርፅ ነው:

መልመጃ 3 :-

መምህራችሁ የፃፉትን ኖታዎጋ ደጋግማችሁ በደብተራችሁ በደብተራችሁ ላይ ፃፉ

የድምፅ ኖታ እና የእረፍት ኖታ ማጠቃለያ መልመጃዎች

1. ኖታ ማለት ምን ማለት ነው::
2. ኖታ ለምን እንደሚጠቅም ግለፅ
3. ሙሉ የድምፅ ኖታ ስንት ምት አለው::
4. ግማሽ የድምፅ ኖታ በስዕል እና በቁጥር አሳዩ

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

5. ሙሉ የድምፅ ናታ እና ግማሽ የድምፅ ናታ

ልዩነታቸውን እና አንድነታቸውን ግለፅ?

6. እረፍት ናታ ምልክትን የምንጠቀመው በምን ጊዜ ነው።

7. ሙሉ የድምፅ ናታ እና ግማሽ እረፍት ናታ ልዩነታቸውን

እና አንድነታቸውን ግለፅ።

1.2 ነፃ እንቅስቃሴ እና ውዝዋዜ

ከዚህ ንዑስ ርዕስ በኋላ የሚጠበቅ የመማር ውጤት

- ለውዝዋዜ ያለችሁ ፍቅር ያድጋል
- የውዝዋዜ ልምምድ ድፍረት ታገኛላችሁ
- ውዝዋዜዎችን በፍላጎታችሁ ትለምዳላችሁ
- የውዝዋዜ ክህሎት ታዳብራላችሁ

መግቢያ

ነፃ እንቅስቃሴ ማለት ምን ማለት ነው?

ተማሪዎች ነጻ እንቅስቃሴዎች ምን ማለት እንደሆነ

ታውቃላችሁ፣ የምታውቁትን ለመምህራችሁ አስረዱ።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

መልመጃ አንድ

1. ሁልጊዜ እነዚህን እንቅስቃሴዎች መለማመድ ያስፈልጋል።

• እርምጃ፣ ሰምሶማ (ቀስ ያለ ሩጫ)፣ ዱብዱብ ማለት፣

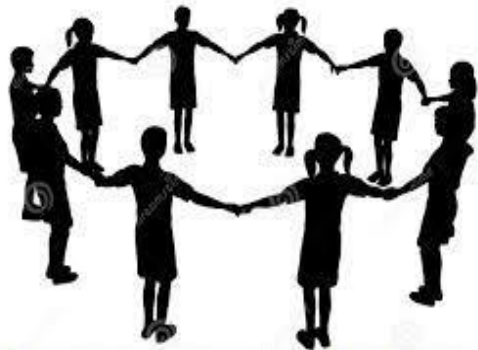
የእጅና የእግር እንቅስቃሴ፣ ቀስ እያሉ ቁጭ ብድግ

የመሳሰሉትን።

መልመጃ ሁለት

ሰውነታችሁ ትንሽ ከተሟሟቀ በኋላ ቀጣዩን እንቅስቃሴ በህብረት አድርጉ

1ኛ. ክብ ሰርታችሁ እጅ ለእጅ ተያይዛችሁ ትቆሙና መምህራችሁ ምልክት ሲሰጣችሁ እግራችሁን ክፍት ዝርግት እያረጋችሁ አንድ ወደ ግራ አንድ ወደ ቀኝ፣ አንድ ወደ ግራ አንድ ወደ ቀኝ እያላችሁ ተንቀሳቀሱ፣ ይህንን እንቅስቃሴ ደጋግማችሁ ስሩ

2ኛ. በቆማችሁበት ቦታ ላይ ከሆናችሁ በኋላ በቀኝ ወይም በግራ እግራችሁ ጀምራችሁ ሁለት እርምጃ ወደፊት፣ ሁለት እርምጃ ወደኋላ እያላችሁ ደጋግመችሁ ተንቀሳቀሱ

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

3ኛ. ወደፊትም ወደኋላም ሳትሄዱ ባላችሁብት በቀኝ እግራችሁ ጀምራችሁ ዱብ ዱብ ዱብ ዱብ እያላችሁ ቆም እንደገና ዱብ ዱብ ዱብ ዱብ እያላችሁ ቆም

አንድ ሁለት ሶስት አራት ዝም

አንድ ሁለት ሶስት አራት ዝም

መልመጃ ሶስት

የምታውቁትን የውዝዋዜ አይነት አሳዩ

መልመጃ አራት

የሚከተሉትን የሙከራ ልምምዶች እናድርግ

- ያለምንም ሙዚቃ መወዛወዝ
- በጭብጨባ ብቻ መወዛወዝ
- እየዘፈኑ መወዛወዝ

1.3 ቀላል የትወና ጨዋታዎች

ከዚህ ንዑስ ምዕራፍ የሚጠበቅ የመማር ውጤት

- የተለያዩ የጨዋታ አይነቶችን ታውቃላችሁ
- የራሳችሁንም ጨዋታ ለመፍጠር መንገድ ተገኛላችሁ
- የዕርስ በርስ ግንኙነታችሁ ይዳብራል
- የትወናን ባህሪ በመጠኑ ትረዳላችሁ

ተውኔት ማለት ምን ማለት ነው?

ተውኔት ማለት መድረክ ላይ ወይም ቴሌቪዥን ውስጥ

የሚታይ መዝናኛ ነው። ተውኔት ማለት እያዝናና፣

የሚያስተምር የጥበብ ስራ ነው።

መድረክ ላይ ሆነው ወይም በቴሌቪዥን ውስጥ የሚያዝናኑ

ሰዎች ደግሞ ተዋናይ ይባላሉ።

መልመጃዎች

❖ ከዚህ ቀጥሎ ያሉትን የትወና ጨዋታዎች በቡድን እና በተናጠል እየሆናችሁ ተጫወቷቸው

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

መልመጃ 1፣ የማስመሰል ጨዋታዎች

- የቤት እንስሳትን፣ የዱር አውሬዎችን ድምጽ ማስመሰል
- መኪና መንዳት
- ምግብ መመገብ
- ወ.ሃ መጠጣት
- እንደወፍ መብረር
- ደስታን፣ ሃዘንን፣ ኩረፊያን ማሳየት
- ልብስ መልበስና ማውለቀ
- ገላን መታጠብ
- ፈረስ መጋለብ
- ጥርስን መቦረሽ
- እቃ መሸከምና ማውረድ

መልመጃ 2 የምን አየህ ጨዋታ

• አንድ ሰው ክፍል ውስጥ ያሉ ተማሪዎች ማየት በሚችሉበት ሁኔታ ፊት ለፊት ይቆምና በሰውነቱ እየተጠቀመ አንድ ነገር ይሰራል። ተማሪዎችንም ምን እያደረገ እንደሆነ ይጠይቃቸዋል። « ትክክለኛውን መልስ የሰጠ ተማሪ አሸናፊ ወይም ጎበዝ ተብሎ ይጨበጫል። »

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

መልመጃ 3 ጭራ መቀጠል

- በጥቁር ወይም በነጭ ሰሌዳ ላይ የእንስሳ ስዕል ስሎ ጭራውን መተው፣ ከዚያም ተማሪዎቹ ስዕሉን በደንብ አድርገው ካዩት በኋላ ጠመኔ ወይም ማረከር በመያዝ አይናቸውን በመሃረብ አስረው የቀረውን ጭራ እንዲስሉ ማድረግ። በትክክል ጭራውን የሳለ ተማሪ አሸናፊ ወይም ጎበዝ ተብሎ ይጨበጫቸዋል።

መልመጃ 4 ጆሮና አፍንጫን መያዝ

- ምልክት ሲሰጣቸው ሁሉም ተማሪዎች ሆዳቸውን ወይም ጭናቸውን አንዴ መታ በማድረግ ወዲያው በቀኝ እጃቸው ጆሮአቸውን እና በግራ እጃቸው አፍንጫቸውን መያዝ ነው። በድጋሚ ምልክት ሲሰጣቸው ሁሉም ተማሪዎች ሆዳቸውን ወይም ጭናቸውን አንዴ መታ በማድረግ ወዲያው በተቃራኒ ሁኔታ በቀኝ እጃቸው አፍንጫቸውንና በግራ እጃቸው ጆሮአቸውን መያዝ ነው። ይህንን ጨዋታ ሲደጋግሙት ከፍተኛ ሳቅ ይፈጥርላቸዋል።

መልመጃ 5 አረንጓዴ ቢጫ ቀይ

አንድ ሰው ሶስቱን ቀለሞች እንደፈለገው እየጠራ እሱ ራሱ ግን የፈለገውን አይነት እንቅስቃሴ እያደረገ ልጆቹን በቀለማቱ

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ትርጉም መነሻነት ትዕዛዙን እንዲፈጽሙ ማድረግ ነው።
 ከትዕዛዙ ወጪ የሰራ ተማሪ ማለትም ቀይ ቀለም ሲጠራ
 የተቀመጠ ወይም አረንጓዴ ቀለም ሲጠራ የቆመ ከሆን
 ከጨዋታ ወጪ ይሆናል ማለት ነው። እስከ መጨረሻው ድረስ
 ሳይሳሳት ትዕዛዛቱን የጠበቀ ተማሪ አሸናፊ ወይም ጎበዝ ተብሎ
 ይጨበጫል።

1 4 ፎቶዎችን ማጤን

መግቢያ

ፎቶግራፍ በባለ ሁለት ቀለም ወይም ጥቁርና ነጭ እና በባለ
 ሙሉ ቀለም ወይም በከለር ይታተማል። በአብዛኛው መጠናቸው
 ጉርድ ፎቶግራፍ ወይም ሙሉ ፎቶግራፍ ተብለው ይለያሉ።
 በፎቶግራፍ የሠዎችን ምስል፣ የመልክዓምድርን አቀማመጥ፣
 ታሪካዊ ቦታዎችን ፣ እንስሳቶችን፣ እና ሌሎችንም
 እንመለከታለን።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ዝርዝር አላማ

የሚጠበቁ ዝርዝር የመማር ውጤቶች

- የተመለከታችሁትን ያስተዋላችሁትን ቀላል ሥዕሎችና ፎቶግራፎችን ታስረዳላችሁ፤
- በአካባቢያችሁ የሚገኙትን ቀለማት ትለያላችሁ።
- የተሻለ ትኩረት ሰጥቶ የመመልከት ወይም የማስተዋል አቅምን ታዳብራላችሁ
- በተወሰነ መልኩ የመልክዓ ምድርን፣ የታሪካዊ ቦታዎችን ትለያላችሁ።
- ነገስታትን፣ የተለያዩ ብሔረሰቦችን፣ የተለያዩ የብሔረሰቦች አልባሳትን፣ ቅርሶችን፣ ታዋቂ ሰዎች፣ ቅርሶችን እና ሌሎችንም ታውቃላችሁ።
- ፎቶዎቹ ላይ በዋናነት የተነሳውን ምስል፣ ከኋላ የሚታያቸውን እያንዳንዱ ነገር ትዘረዝራላችሁ (ታጤናላችሁ)።

1 የመልክዓ ምድር ፎቶ

በዚህ የፎቶግራፍ አይነት የመልክዓ ምድርን አቀማመጥ፣ ተፈጠሮን፣ እንመለከታለን።

2ኛ ክፍል

የክውናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

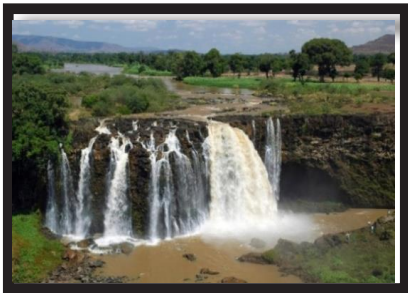
ሥዕል.1 መልክዓ ምድር

ሥዕል.2 መልክዓ ምድር

2 የታሪካዊ ቦታዎች ፎቶግራፍ

በሀገራችን የተለያዩ ታሪካዊ ቦታዎች ይገኛሉ። ከነዚህም በጥቂቱ የሶፍ ዑመር ዋሻ፣ የጢያ ትክል ድንጋዮች፣ የአፄ ፋሲል ግንብ፣ የአድዋ ተራሮች፣ የአባይ ወንዝ፣ ጣና ሐይቅ ወዘተ... ይገኙበታል።

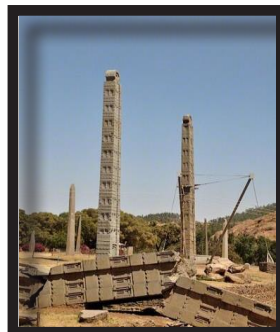
ሥዕል.3 የአባይ ወንዝ

ሥዕል.4 ገሊበላ

ሥዕል.5 አልነጃሽ መስጅድ

ሥዕል.6 አክሱም ሀውልት

2ኛ ክፍል

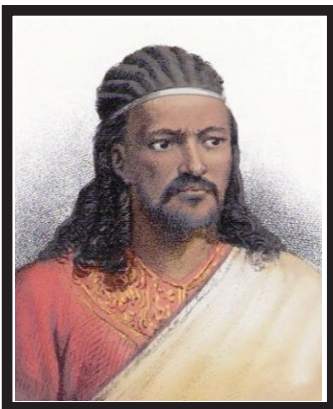
የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

መልመጃ አንድ

1. መምህራችሁ የሚያሳዩአችሁን የመልክዓ ምድር ፎቶግራፍ በማጤን በምስሉ ላይ ያስተዋላችሁትን ዓፋ።
2. በፎቶግራፉ ላይ የሚታዩትን ቢያንስ ሶስት ቀለማት ግለጹ።

3 ነገሥታት

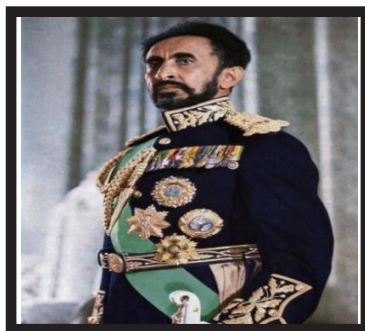
እነዚህ ከታች የምትመለከቷቸው የሀገራችን ኢትዮጵያ ነገስታቶች ከነበሩ መሀከል የጥቂቶቹ ምስል ነው።

ሥዕል.7 አጼቴዎድሮስ

ሥዕል.8 አጼሚኒሊክ

ሥዕል.9 ግርማዊ ቀዳማዊ ዓፄ ኃ/ሥላሴ

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

መልመጃ ሁለት

የነገስታቶቹን ፎቶግራፍ በመመልከት የተነሳበትን ቀለም በባለ ጥቁርና ነጭ ወይም በባለቀለም መሆኑን ግለጹ።

1. ስዕል.7 የተነሳበትን (የታተመበት ቀለም) በባለ

_____ ቀለም ነው።

2. ስዕል.8 የተነሳበትን (የታተመበት ቀለም) በባለ

_____ ቀለም ነው።

3. ስዕል.9 የተነሳበትን (የታተመበት ቀለም) በባለ

_____ ቀለም ነው።

4 የታዋቂ ሠዎች ፎቶግራፍ

1. አትሌቶች

ሀገራችን ታዋቂና ብርቅዬ አትሌቶች ሲሆኑ በተለያዩ ጊዜያት በሩጫው (አትሌቲክስ) ላይ በመወዳደር በማሸነፍ የራሳቸውንና የሀገራቸውን ስም ለዓለም ከፍ አድርገው ያስጠሩ አትሌቶች ናቸው። ከነዚህ በተጨማሪ ሀገራቸውን በአትሌቲክስ ያስጠሩ በርካታ አትሌቶች ይገኛሉ።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ሥዕል.10 አትሌት ኮማንደር ደራርቱ ቱሉ

ሥዕል.11 ክቡር ዶ/ር አትሌት

ሻለቃ ሀይሌ ገ/ሥላሴ

2 መዚቀኞች

ሥዕል.12 የመዚቃ አቀናባሪ

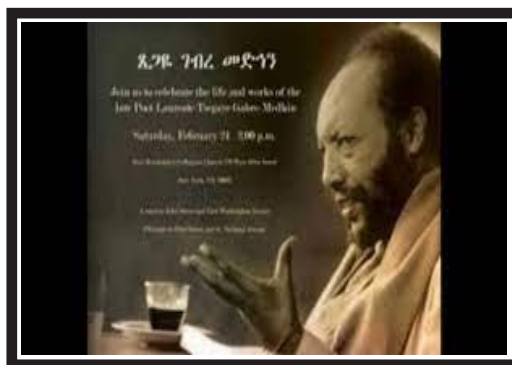
ክቡር ዶ/ር ሙላቱ አስታጥቄ

ሥዕል.13 የመዚቃ አቀናባሪ

ኤልያስ መልካ

3 የቴክትር ባለሞያዎች

ሥዕል.14 ባለቅኔና ፀሐፊ ተውኔት ሎሬት ፀጋዬ ገ/መድሀን

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ሥዕል.15 ክቡር ዶ/ር ተስፋዬ ገሰ

መልመጃ ሶስት

የሚከተሉትን ጥያቄዎች ፎቶዎቹን በማጤን እውነት ወይም ሐሰት በማለት መልሱ።

1. የአትሌት ኮማንደር ደራርቱ ቱሉ ፎቶግራፍ ስዕል እየሳለች ያሳየናል።

2. በፎቶው ላይ የሚታየው የሙዚቃ መሳሪያ ክብሮ ነው።

3. በዚህ ፎቶ ላይ የሎሬቱ እጅ በልብሱ ተደብቋል።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

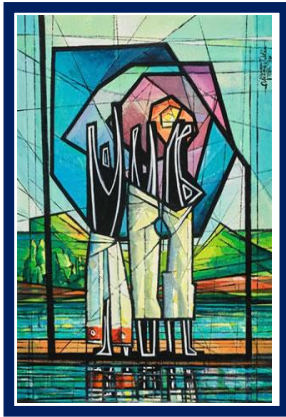

4. በዚህ ፎቶግራፍ ላይ ሁለት ባንዲራዎች ይታያሉ።

ሠዓሊያን እና ቀራጺያን

በሀገራችን የሚገኙ ጥቂት የማይባሉ ባለሙያዎች ይገኛሉ። ሥነ-ጥበብ በውስጡ የተለያዩ ክፍሎችን ይዟል ከነዚህም ጥቂቶቹ ቀለምቅብ፣ ቅርፃ ቅርፅ ፣ የህትመት ጥበብ፣ ዲዛይን በመባል ይለያሉ። እነዚህን የጥበብ ስራዎች የሚሠሩ ባለሙያዎች ሠአሊ፣ ቀራጺ፣ የህትመት ጥበብ ባለሙያ በመባል ይጠራሉ።

1. የቀለም ቅብ ባለሙያው - ሠዓሊ በመባል ይጠራል።

ሥዕል.16 እጅግ የተከበሩ የአለም ሎሬት ሜትር አርቲስት አፈወርቅ ተክሌ ፎቶግራፍና የሠዕሊው የቀለም ቅብ ስራ።

2ኛ ክፍል

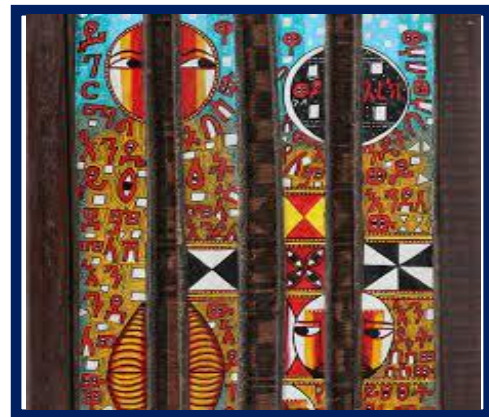
የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

2. የቅርፅ-ቅርፅ ባለሙያው - ቀራጺ በመባል ይጠራል።

ሥዕል.17 ረዳት ፕሮፌሰር በቀለ መኮንን (ቀራጺ) ፎቶግራፍና የቀራጺው የቅርፅ-ቅርፅ ስራ

3. የህትመት ጥበብ ባለሙያው- የህትመት ጥበብ ባለሙያ በመባል ይጠራል።

ሥዕል.18 ሠዓሊ ዘራሁን የትምህርት ፎቶግራፍና የሰዓሊው የስኬል ስራ መልመጃ አራት

መምህራችሁ የሚያሳዩአችሁን የተለያዩ ታዋቂ የስነ-ጥበብ ባለሙያዎች የሠሯቸውን ስራዎች ፎቶግራፍ በመመልከት በምስሎቹ ላይ የሚታያችሁን ዘርዘራችሁ ግለጹ።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ሥዕል.19 በሰዓሊ ብስራት ሸባባው የተሳለ

ሥዕል.20 በሰዓሊ መዝገቡ ተሰማ የተሳለ

ሥዕል.21 በሠዓሊ ታደሰ መስፍን የተሳለ

ሥዕል.22 በሠዓሊ ደስታ ሀጎስ የተሳለ

2ኛ ክፍል

የክውናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

መልመጃ አምስት

መምህራችሁ የሚያዘጋጁላችሁን ፎቶዎች በመመልከት በቡድን የምትመለከቱትን አስረዱ።

መልመጃ ስድስት

የሚከተሉትን ፎቶዎች በማየት አዛመዱ

ሀ

1 የላሊበላ ፍልፍል አቢያተ ክርስቲያን

ሀ.

ለ

2 አል-ነጃሺ መስጅድ

ለ.

3 የአጼ ፋሲል ግንብ

ሐ.

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

4 የአክሱም ሀውልት

መ

5 የጢያ ትክል ድንጋይ

ሠ

6 የሀረር ቦር

ረ

1.5 በየአለቱ የሚለማመዱቸው ምስሎች

በዚህ ክፍል ትምህርት ተማሪዎች ምስሎችን ከመለማመዳችሁ ባሻገር በመጀመሪያ ምስሉን በሚገባ ማየትና ማወቅ ያስፈልጋል። ይህን ማድረግ ደግሞ የምስሉን ምንነት ለመረዳትና ለመለየት ይረዳል። ይህም ከመለማመዳችን ባሻገር በቅርብ ያሉትን ነገሮች አያይዘን እንድናስተውልና ያላቸውን አንድነትና ልዩነት እንድንገነዘብ ጭምር ያግዛል።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

የሚጠበቁ ዝርዝር የመማር ውጤቶች

- የመኖሪያ አካባቢያችሁን በማጤን በአካባቢያችሁ ብቻ የሚገኙ የተለዩ ነገሮችን ትለያላችሁ፤
- በአጠቃላይ ጥንቃቄ ማድረግ የሚገባችሁ ነገሮችን ለይታችሁ በማወቅ ጥንቃቄ ታደርጋላችሁ፤
- በየእለቱ የምትመለከቷቸውን ምስሎች ትስላላችሁ

1.5.1 ተክሎች

የተስተካከለ (መልካም) የአየር ንብረት እንዲኖረን የሚያደርጉ ተፈጥሮአዊ ሃብቶቻችን መሆናቸው ይታወቃል።(ስለዚህ በአካባቢያችን የሚገኙ የተለያዩ የተክል አይነቶችን አስተውለን ልንመለከታቸው እና ልንንከባከባቸው እንዲሁም በአቅራቢያችን ከሚገኙ ጉዳት የሚያስከትሉ የተክል አይነቶችን ለይቶ ማወቅ ጭምር ይገባል።)

የሚጠበቁ ዝርዝር የመማር ውጤቶች

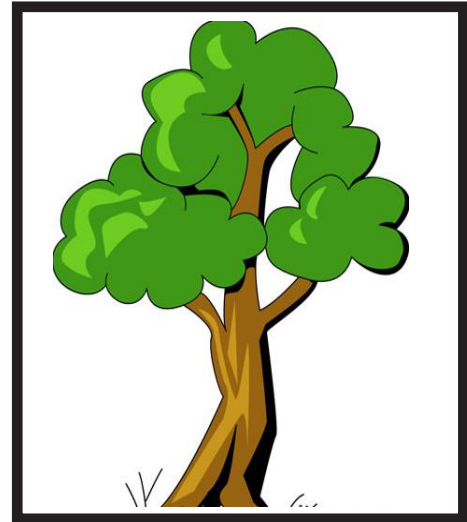
- በአካባቢያችሁ የሚገኙ የተክሎች ወይም የእፅዋት አይነቶችን፣ ጠቀሜታቸውንና መደረግ ያለበትን እንክብካቤ ትረዳላችሁ፤
- የተለያዩ ተክሎችን መሳል ትለማመዳላችሁ

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ሥዕል.1 አበባ

ሥዕል.2 የዛፍ

መልመጃ 1

1. የምትፈልጉትን የዛፍ እና (የአበባ) አይነቶች ሳሉ።

1.5.2 ቁሳቁሶች

ለተለያዩ ግልጋሎት የምንጠቀምባቸው ቁሳቁሶችን በቤታችንና በአካባቢያችን ይገኛሉ።

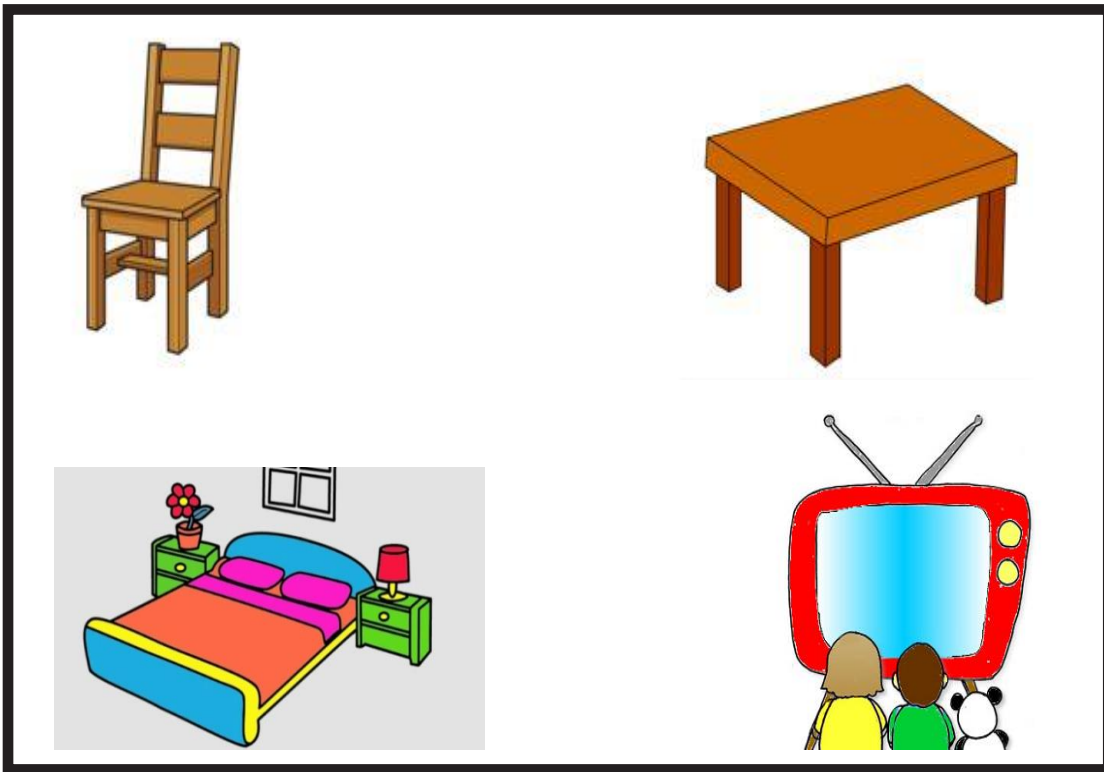
ዝርዝር ዓላማ

የሚጠበቁ ዝርዝር የመማር ውጤቶች

- በአካባቢያችሁና በቤታችሁ የሚገኙ ቁሳቁሶችን አገልግሎታቸውን ትረዳላችሁ ፤
- ተሰብሪ የሆኑ ቁሳቁሶች ትለያላችሁ ትስላላችሁ ፤
- በየአለቱ የምትመለከቷቸውን ምስሎች ትስላላችሁ

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ሥዕል. 3 ቁሳቁሶች

መልመጃ 2

በቤታችሁ ወይም በአካባቢያችሁ የሚገኙ የምትጠቀሙባቸውን የተለያዩ ቁሳቁሶችን መርጣችሁ ሳሉና አገልግሎታቸውንም ዓፉ፡፡
 ፡ ምሳሌ፡- ማንኪያ፣ሹካ፣ ወንበር፣ ጠረጴዛ

1.5.3. ተሽከርካሪ

የተለያዩ የተሽከርካሪ አይነቶችን መለየት

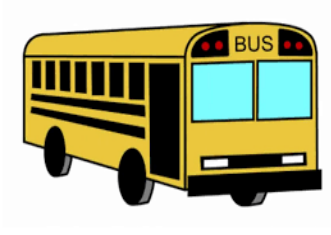
ዝርዝር ዓላማ

የሚጠበቁ ዝርዝር የመማር ውጤቶች

- የተለያዩ የተሽከርካሪ አይነቶችን ልዩነታቸውን ትረዳላችሁ፤
- ልዩ ልዩ ተሽከርካሪዎችን መሳል ትለማመዳላችሁ

2ኛ ክፍል

የክመናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ሥዕል.4 አውቶብስ

ሥዕል.5 አነስተኛ መኪና

ሥዕል.6 የጭነት መኪና

ሥዕል.7 ባጃጅ

ሥዕል.8 ሞተር ብስክሌት

ሥዕል.9 ብስክሌት

መልመጃ 3

የተሽከርካሪ አይነቶችን መሳል ተለማመዱ።

- አነስተኛ መኪና፣ ሞተር ብስክሌት፣ የጭነት መኪና፣ ባጃጅ፣ ብስክሌት

1.5.4 ቤት

ቤት ለሰዎች መኖሪያነት መጠለያነት እንገለገልበታለን።

2ኛ ክፍል

የክውናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ዝርዝር ዓላማ

የሚጠበቁ ዝርዝር የመማር ውጤቶች

- በምስልና በአካባቢያችሁ የተመለከታችሁትን የቤት አይነቶችና ልዩነታቸውን እንዲሁም የሚሠሩበትን የቁስ አይነቶች ትገነዘባላችሁ፤
- የተለያዩ የቤት አይነቶችን መሳል ትለማመዳላችሁ

ሥዕል.10 የጎጆ ቤት

ሥዕል.11 የቤት

ሥዕል.12 ሀንፃ

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

መልመጃ 4

በአቅራቢያችሁ ያለ የቤት አይነቶችን መሰል እና የሳላችሁትን የቤቶች አይነት ጎጆ ቤት፣ ቤት፣ ህንፃ በማለት ግለፁ።

1.5.5 ሰው

ሰው ህይወት ያለው የሚንቀሳቀስ፣ ማሠብ የሚችል፣ ማዳመጥ፣ መናገር የሚችል ፍጥረት ነው።

ዝርዝር ዓላማ

የሚጠበቁ ዝርዝር የመማር ውጤቶች

- የተለያዩ ሰዎችን የሴት፣ የወንድ፣ የህፃናት፣ የአዛውንት ስዕል መሰል ትለማመዳላችሁ

ሴት፡- ከትክክላዎ ጠበብ ብላ ከዳሌዎ ሰፋ ትላለች።

ወንድ፡- ከትክክላው ሰፋ ያለ ከዳሌው ጠበብ ይላል።

ሥዕል.13 ሴት

ሥዕል.14 ወንድ

ሥዕል.15 ህፃናት

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ህፃናት፡- በመጠኑ አነስተኛ የሆነ/የሆነች

እነዚህ በአንድ ላይ ሲቀናጁ ቤተሠብ ይሆናሉ።

መልመጃ 5

የራሳችሁን ቤተሠብ እናት፣ አባት፣ እህት፣ ወንድም፣ ሳሉ።

1.5.6 እንስሳት

ህይወት ያላቸው እና መናገር የማይችሉ ሲሆኑ የቤት እና የዱር

በመባል ይታወቃሉ ወይም ይለያሉ።

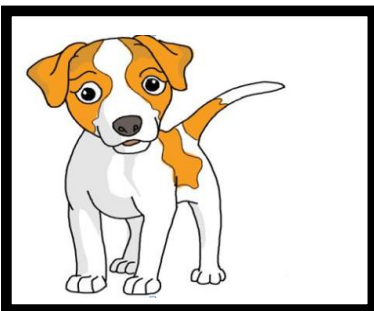
ዝርዝር ዓላማ

የሚጠበቁ ዝርዝር የመማር ውጤቶች

- በዱር እና የቤት እንስሳትን ልዩነት ትረዳላችሁ፣ መሳል ትለማመዳላችሁ

ምሳሌ፡- 1) የቤት እንስሳት፡- ውሻ፣ ድመት፣ ፍየል፣ በግ፣ላም፣

በሬ ወዘተ..... ናቸው፡

ሥዕል.16. ውሻ

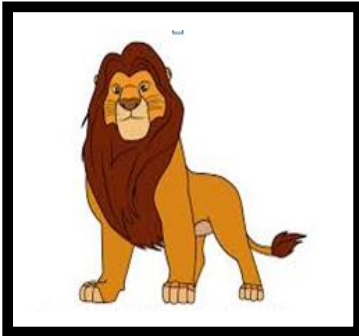

ሥዕል.17 ድመት

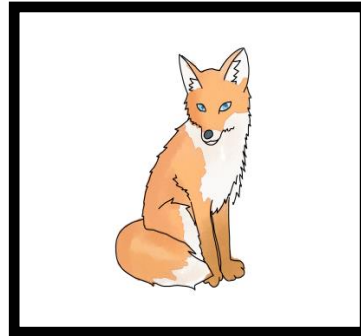
2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

2) **የዱር እንስሳት:-** አንበሳ፣ ነብር፣ ጅብ፣ ዋሊያ፣ ቀይቀበር ወዘተ..... ናቸው።

ሥዕል.18 አንበሳ

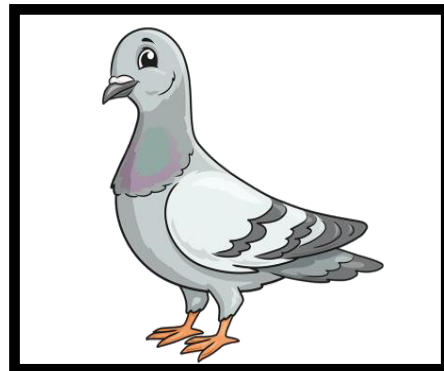

ሥዕል.19 ቀይ ቀበር

1.5.7 አእዋፍት

ሥዕል.20 ወፍ

ሥዕል.21 እርግብ

መልመጃ ስድስት

የምታውቋቸውን የቤትና የዱር እንስሳት፣ አእዋፍ ሳሉ።

የማጠቃለያ መልመጃ

ከዚህ ቀደም በተማርናቸው መሠረት የተክሎች፣ የቁሳቁስ፣ የተሽከርካሪ ፣ የሰው የእንስሳት ቤት እንዲሁም የአእዋፍት ምስሎች በመምረጥና በማቀናጀት የፈለጋችሁትን ስዕል ሳሉ።

ምሳሌ:- 1) ቤት፣ሠው፣ተክል

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

2) ዛፍ፣ እንስሳት፣ ሰው

3) አእዋፍት፣ ዛፍ፣እንስሳት

ማጠቃለያ

በዚህ ምዕራፍ ላይ ገፅ በገፅ መምህራችሁን ከተከታተላችሁ ኖታዎችን ትለያላችሁ። የኖታ አቆጣጠር ዘዴዎችን አይታችኋል ነጻ እንቅስቃሴ/ ውዝዋዜ ማለት ምን እንደሆነ እና እንዴት በቀላሉ እንደሚከወን በተግባር አይታችኋል። ስለሆነም በዚህ ክፍል ጊዜ ብቻ ሳይሆን በማንኛውም የዘውትር እንቅስቃሴአችን ውስጥ ውዝዋዜን መለማመድ አስፈላጊ መሆኑን ተገንዝበን ያለማንም ተነሳሽነት በራሳችን ፍላጎት ብንተገብረው ከዚህ የተሸለ ብቃት ይኖረናል። በየአለቱ በምስልም ሆነ በአካል የሚመልከቷቸውን ከመለማመድ ባለፈ ማስተዋል እና መለየት እንደሚኖርባቸው ተገንዝባችኋል።

በሀገራችሁ ያሉትን ነገሮች ለማወቅ፣ አካባቢያችሁን ማጤን፣ ቀለምን፣ ባህልን፣ ቅርሶችን፣ ክብረ-በዓላትን የተለያዩትን፣ ሙያተኞችን የባህል አልባሳትን መለየት አለባችሁ።

ምዕራፍ 2

ፈጠራን መግለፅ

መግቢያ

ልጆች ከቤተሰቦቻቸውም ይሁን ከ አካባቢያቸው ያዩትን ማንኛውንም ነገር መልሰው መተግበር እንደሚወዱ ይታወቃል። አልፎ አልፎ አላስፈላጊ እና ከልጆች ስነ ልቦና ጋር አብሮ መራመድ የማይችሉ ጉዳዮችንም ከታላላቆቻቸው ወርሰው ተግባራዊ የሚያደርጉ ልጆችንም ማየት የተለመደ ነው። ስለሆነም ልጆች መቅዳት ያለባቸውን ድርጊት እየለዩ እና መልካም የሆነውን እንዲያጎለብቱ ማድረግ የሁሉም ህብረተሰብ ሀላፊነት ነው።

በተለይ በ ክወናና የዕይታ ጥበባት ዘርፍ ልጆች ያላቸውን ተስጥኦ እና ፍላጎት በደንብ አጠናቆ እንዲያዳብሩት ከማድረግም በላይ የራሳቸውንም የመፍጠር ብቃት እየመረመሩ በትምህርት እንዲታገዙ ማድረግ የተተኪ ተውልድን የወደፊት ጠንካራ ህልውና ከወዲሁ ማሳደግ ጥያቄ የሌለው ወሳኝ ጉዳይ ነው።

2ኛ ክፍል

የክውናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ከዚህ ምዕራፍ የሚጠበቅ የመማር ውጤት

- የሙዚቃ ኖታዎችን እየቆጠራችሁ ትለማመዳላችሁ
- የቀላል መዝሙሮችን ሃሳብ ወይም መልክት ትረዳላችሁ
- በራሳችሁ ፍላጎት የትውና ጨዋታዎችን ትጫወታላችሁ
- በፈለጋችሁት ሙዚቃዎች ውዝዋዜን ትለምዳላችሁ
- መስመሮችን መሞነጫጨር እና ስእሎችን መቀባት ትችላላችሁ

2.1 የሙዚቃ ኖታዎች

ከዚህ ርዕስ በኋላ የሚጠበቅ የመማር ውጤት

- የሙዚቃ ኖታዎች ማንበብ ትለማመዳላችሁ።
- አራቱንም የሙዚቃ ኖታዎች ለየብቻ ታነባላችሁ።
- አራቱን ኖታዎችን ተቀላቅለው ማንበብ ትችላላችሁ።
- ኖታዎችን በደብተራችሁ ላይ መፃፍ ትለምዳላችሁ።

መዝሙር አንድ 1

መማር መማር ዛሬም መማር
 መማር መማር ነገም መማር
 ጥበብ ነውና ለሀገር ክብር
 ፍቅር ነውና የሀገር ሚስጥር

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ተምራ ተመራምራ

እሰራለሁ ለናት ሀገራ

ተማሪው ተመራማሪው

ሳይሳን ጥበብ አክባሪው

አስተማሪው ተማሪው

አርሶ አደሩ ምሁሩ

ሊሰራ ዛሬም ለክብሩ ቆርጦ ተነስቷል ለእናት ሀገሩ

❖ የዚህ መዝሙር መልእክት ሁሉም ተማሪ ለአገሩም

ለራሱም ፍሬያማ ለመሆን ጠንክሮ መማር እዳለበት ያስረዳል።

በተለያዩ ዘርፍ ስራም ላይ ያሉ ሰዎችም ለአገራቸው ጠንክረው

እዲሰሩ መልክት ያስተላልፋል።

❖ የመዝሙሩን ዜማ ከመምህራችሁ ታገኛላችሁ

መልመጃ አንድ

ሙሉ የድምፅ ኖታን እና ሙሉ የአረፍት ኖታን በምዕራፍ

አንድ ላይ በተለማመድናቸው የኖታ አነባበብ መሰረት

መምህራችን እነዚህን ኖታዎች በምሳሌ ቀጣጥለው ሲያነቡ

ማዳመጥ። በተረዳችሁት ምሳሌ መሰረት ኖታዎቹን ማንበብ

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ታ ____ ታ ____ ታ ____ ታ ____ ታ ____

1 2 3 4 1 2 3 4 1 2 3 4 1 2 3 4 1 2 3 4

መልመጃ ሁለት

ሙሉ የድምፅ ኖታን እና ሙሉ የእረፍት ኖታን ተቀላቅለው መምህራችሁ ካስረዱ በኋላ መልሳችሁ ታነባላችሁ።

ታ ____ 1 2 3 4 ታ ____ 1 2 3 4 ታ ____

1 ሙሉ የድምፅ ኖታን እና ሙሉ የእረፍት ኖታን ዓፋ።

መልመጃ ሶስት

ግማሽ የድምፅ ኖታን እና ግማሽ የእረፍት ኖታን በምዕራፍ አንድ ላይ በተለማመድናቸው የኖታ አነባበብ ዘዴ መሰረት መምህራችሁ እነዚህን ኖታዎች በምሳሌ ቀጣጥለው ሲያነቡ ማዳመጥ። በተረዳቸው ምሳሌ መሰረት ኖታዎቹን ማንበብ።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ታ__ ታ__ ታ__ ታ__ ታ__

1 2 1 2 1 2 1 2

መልመጃ አራት

ግማሽ የድምፅ ኖታ እና ግማሽ የአረፍት ኖታን

ተቀላቅሎ መምህራችን በምሳሌ ካሰረዱ በኋላ

መልሳችሁ

ኖታዎቹን ታነባላችሁ።

1 2 ታ__ 1 2 ታ__ 1 2

መልመጃ አምስት

ግማሽ የድምፅ ኖታን እና ግማሽ የአረፍት ኖታን ዓፋ።

መልመጃ ስድስት

መምህራችሁ የሚፀፉትን ኖታዎች በደብተራችሁ ላይ ዓፋ።

መልመጃ ሰባት 7

የሚከተሉትን ቃላቶች በግማሽ ኖታ የአጨዋወት ዘዴ በቡድን

እና በተናጠል ማሳየት።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

♪ _ ♪ _ ♪ _ ♪ _ ♪ _ ♪ _ ♪ _
 መ ዜ ቃ እ ና ጥ ና

2 ♪ _ ♪ _ ♪ _ ♪ _ ♪ _ ♪ _
 ተ ነ ሱ ለ ስ ራ

3 ♪ _ ♪ _ ♪ _ ♪ _ ♪ _ ♪ _
 አ ዲ ስ አ በ ባ

4 ♪ _ ♪ _ ♪ _ ♪ _ ♪ _ ♪ _ ♪ _
 ው ብ ከ ተ ማ ኛ ን

5 ♪ _ ♪ _ ♪ _ ♪ _
 ፓ ራ ፓ ፓ

መልመጃ ስምንት

- ሁሉንም ኖታዎች በከለር ቃላት መጥራት።

○ ♪ _ ♪ _ ♪ _ ○

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

አ ረ ን ን ዴ

ቢ ጫ

ቀ ይ

የመልመጃ ጥያቄዎች

ለሚከተሉት ጥያቄዎች ትክክተኛውን መልስ ምረጡ

1 ሙሉ የድምፅ ኖታ ስንት ምት አለው

ሀ. ሶስት

ምት ለ. አራት ምት ሐ. አንድ ምት.መ.

ሁለት ምት

2 ሙሉ የድምፅ ኖታ እና ግማሽ የድምፅ ኖታ በምን

ይለያያሉ።

ሀ. ሁለቱም ኖታ ናቸው።

ለ. ሁለቱም የቁጥር መጠናቸው የተለያየ ነው።

ሐ. ሁለቱም ቅርፃቸው አንድ አይነት ነው።

መ. ሀ እና ለ

3 የግማሽ እረፍት ምልክት የቱ ነው

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ሀ.

ሐ.

ለ.

መ. ሀ እና ለ

4. የግማሽ የድምፅ ኖታ እና የሙሉ እረፍት ኖታ ምልክት የቱ ነው

ሀ.

ሐ.

ለ.

መ. ሀ እና ሐ

2.2 ነፃ እንቅስቃሴ ወይም ውዝዋዜዎች ከዚህ ንዑስ ርዕስ በኋላ የሚጠበቅ የመማር ውጤት

- ለውዝዋዜ ያለችሁ ፍቅር ያድጋል
- የውዝዋዜ ለምምድ ድፍረት ታገኛላችሁ
- ውዝዋዜዎችን በፍላጎታችሁ ትለምዳላችሁ
- የውዝዋዜ ክህሎት ታዳብራላችሁ
- እያንጎራጎራችሁ መወዛወዝ ትለምዳላችሁ
- የብሄረሰብ ውዝዋዜ ትሞክራላችሁ

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ውዝዋዜ ሰውነትን የሚያፍታታ እንቅስቃሴ ከመሆንም ባለፈ
 ደስተኛ፣ ጠንካራ እና ጤናማ እንድንሆን ማድረግ የሚችል
 ጥበብ ነው። ስለዚህ እናንተም የተለያዩ ውዝዋዜዎችን ሁለጊዜ
 እየተለማመዳችሁ አእምሮአችሁን ማጎልበት ይኖርባቸዋል
መልመጃ አንድ

የሰውነት ማሟሟቂያ እንቅስቃሴዎችን ደጋግማችሁ ስሩ።
መልመጃ ሁለት

ይህንን ዜማ በጋራ እያዘማችሁ መምህራችሁ በሚያሳዩችሁ
 መንገድ በጋራ እየደጋገማችሁ ተንቀሳቀሱ።

እንቀሳቀሳለሁ ወደ ግራ ወደ ግራ እንዲህ እንዲህ

እንቀሳቀሳለሁ ወደ ቀኝ ወደ ቀኝ እንዲህ እንዲህ

ደሞ ወደ ፊት አንድ ሁለት

ደሞ ወደ ጎሳ አንድ ሁለት

እጆቼን ወደ ላይ ደሞ ወደፊት

ደሞም እንዳሞራ ክንፍ ክንፍ

በሃይሉ ዘለቀ 2013

መልመጃ ሶስት

ይህንን ዜማ በጋራ እያዘማችሁ መምህራችሁ በሚያሳዩችሁ
 መንገድ በጋራ እየደጋገማችሁ ተንቀሳቀሱ

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ኢትዮጵያዊ ነኝ እኔ እኮራለሁ

ባገራ ባህል እጨፍራለሁ እደንሳለሁ እወዛወዛለሁ በናት

ሀገራ እደሰታለሁ ከዚህ የሚበልጥ ምን አገኛለሁ

በሃይሉ ዘለቀ 2013

መልመጃ አራት

በቡድ በቡድን እየሆናችሁ የምታውቁትን የውዝዋዜ አይነት በክፍላችሁ ውስጥ አሳዩ

መልመጃ አምስት

እያንዳንዳችሁ ለየብቻ ሆናችሁ የዳንስ ትርጉት ለመመህራችሁ እና ለክፍል ጓደኞቻችሁ አቅርቡ

መልመጃ ስድስት

የተለያዩ የብሄር ብሄረሰብ ውዝዋዜዎችን እየተለማመዳችሁ ለመምህራችሁ እና ለክፍል ጓደኞቻችሁ አሳዩ።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

2.3 የትወና ጨዋታዎች

- ከዚህ ንዑስ ምዕራፍ የሚጠበቅ የመማር ውጤት
- ቀላል ትወናዎችን መስራት ትችላላችሁ
 - ድምጻቸውን እየቀያየሩ መተወን ትለምዳላችሁ
 - ትወናን በድፍረት መከወን ትችላላችሁ

ተውኔት

1ኛ. ተውኔት ወይም ድራማ ምን እንደሆነ ለመምህራችሁ እና ለክፍል ጓደኞቻችሁ ንገሯቸው።

2ኛ. አንድ ሰው ጎበዝ ተዋናይ ለመሆን ከፈለገ ምን ማድረግ አለበት፤

የዚህን ጥያቄ መልስ ለመምህራችሁና ለክፍል ጓደኞቻችሁ ንገሯቸው

ልጆች ድራማ እየሰሩ

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

የትውና ልምምድ ለተማሪዎች

1ኛ. የትውና ልምምድ ለማድረግ መጀመሪያ ፍርሃትን ማሰወገድና ደፋር መሆን አለባችሁ።

2ኛ. በአካባቢያቸውን የሚገኙትን ነገሮች በደንብ ማየትና ማስታወስ አለባችሁ።

3ኛ. የሰዎችን አነጋገር፣ እንቅስቃሴ፣ አለባበስ በሚገባ ማየት አለባችሁ።

4ኛ. ፊለሞችን እና ድራማዎችን ማየትና ያያችሁትን መለማመድ አለባችሁ።

5ኛ. የተለያዩ ሰዎችን እና እንስሳትን እያስመሰላችሁ መለማመድ አለባችሁ።

መልመጃ አንድ

1ኛ ቀደም ሲል የምታውቁትን ቀልዶች ለንደኞቻችሁ እና ለመምህራችሁ ንገሯቸው

2ኛ የምታውቁትን ተረት ድምጻችሁን ከፍ አድርጋችሁ አውሩ

3ኛ ከምታውቁት ተረት ውስጥ አንዱን ገጸባህሪ ምረጡ

4ኛ የመረጣችሁትን ገጸባህሪ እያስመሰላችሁ አውሩ

5ኛ ፊልም ላይ አይታችሁ የወደዳችሁትን ገጸባህሪ ግለጹ

6ኛ የመረጣችሁትን ገጸባህሪ እያስመሰላችሁ አውሩ

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ቀጥሎ ከሚታዩት ምስሎች የተረዳችሁትን ለመምህራቹ እና ለክፍል ጓደኞቻችሁ አስረዱ

1.

መልመጃ ሁለት

1ኛ. ድምጻችሁን እየቀያየራችሁ አውሩ

ወንዶቹ እንደሴት፡- ሴቶች ደግሞ እንደወንድ

2ኛ. እንደትላልቅ ሰው እየተንቀሳቀሳችሁ አውሩ፡-

እንደ እማማ፣ እነደ አባባ፣ እንደ ጋሼ፣ እንደ እትዬ

3ኛ. እንደ እንስሳት ሆናችሁ ድምፅ አውጡ

እንደ ድመት. እንደ ውሻ፣ እንደ በግ፣ እንደ ፍየል.

እንደ ዶሮ ወዘተ

መልመጃ ሶስት

ከዚህ ቀጥሎ የተጻፉትን ተውኔቶች ከጓደኞቻችሁ ጋር

እየተለማመዳችሁ ክፍል ውስጥ ትሰራላችሁ

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ተውኔት አንድ

እንቅልፋሙ ልጅ

እንቅልፋሙ ልጅ:- እህቴ

እህት:- አቤት

እንቅልፋሙ ልጅ:- ቶሎ ቶሎ በይ ትምህርት ቤት እንሂድ

እህት:- ሄጄ መጣሁ እኮ

እንቅልፋሙ ልጅ:- ለምን መጣሽ

እህት:- ትምህርት አልቆ ነዋ 11 ሰዓት ሆኗል እኮ

እንቅልፋሙ ልጅ:- ለምን ብቻሽን ሄድሽ

እህት:- አንተ እንቅልፍህን ለጥ ብለህ ተኝተህ ነዋ

ተውኔት ሁለት

ድመቷ እና ውሻው

ውሮ:- አነተ ቡቺ

ውሻው:- እ ምን ላርግሽ

ውሮ:- ሳንባዬን ማነው የበላብኝ

ውሻው:- እኔ ነኝ፤ ምን ታመጫለሽ

ውሮ:- ወይኔ እ እ እ ለምን በላህብኝ

ውሻው:- እራብኛ።

ውሮ:- ታዲያ የራስህን ምግብ አትበላም ነበር

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ውሻው:- እኔ እኮ በቀን አንዴ ብቻ ነው የምበላው አንቺ
 ሰዎች ምግብ ሲበሉ እግራቸው ስር ቁጭ ብለሽ
 ሲወረወሩልሽ እያነሳሽ እንክት ታደርጊያለሽ

ውሮ:- ቆይ እናገርብሃለው

ውሻው:- ተናገሪ አልፈራም፤ አሁንም ጥግብ ብያለሁ

ውሮ:- እ እ እ ሳንባይን በላብኝ እ እ እ

ውሻው:- ኪ ኪ ኪ ኪ አለቀሰች ቂ ቂ ቂ ቂ

ተፈጸመ

በሃይሉ ዘለቀ 2013

እንቅልፋሙ ልጅ:- ወይኔ ጉዴ፤ እስካሁን ተኝቼ ነው። እ እ

ተፈጸመ

በሃይሉ ዘለቀ 2013

ከድራማው ምን ሃሳብ እንዳገኛችሁ ለመምህራችሁና ለክፍል
 ጓደኞቻችሁ አስረዱ።

መልመጃ አራት

የሚከተሉትን ገጸባህሪያት እየተቀያየራችሁ ተለማመዷቸው።

- አባትና ልጅ ወንድምና እህት
- እናትና ልጅ እህታማቾች
- አባትና እናት ወንድማማቾች

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

2.4 በመስመር መሞከራና መስመር መሳል የሚጠበቁ ዝርዝር የመማር ውጤቶች

- የሞከራናና በመስመር የሳሊቸውን ሥዕሎች ታሳያላችሁ።
- የመስመር አይነቶችንና ስያሜያቸውን ትለያላችሁ ትስላላችሁ።

2.4.1 በመስመር መሞከራ

የሚጠበቁ ዝርዝር የመማር ውጤቶች

- ነጻ ሆናችሁ እጃችሁን ታለማመዳላችሁ ወይም መስመርን ትሞከራላችሁ።
- ወጥ በሆነ መስመር መስራትን ትችላላችሁ።
- በነጻነት የሰራችሁትን መስመር ከለር ፓስተል /ጭቃ ከለር/ ክራዮን በመጠቀም ትቀባላችሁ።

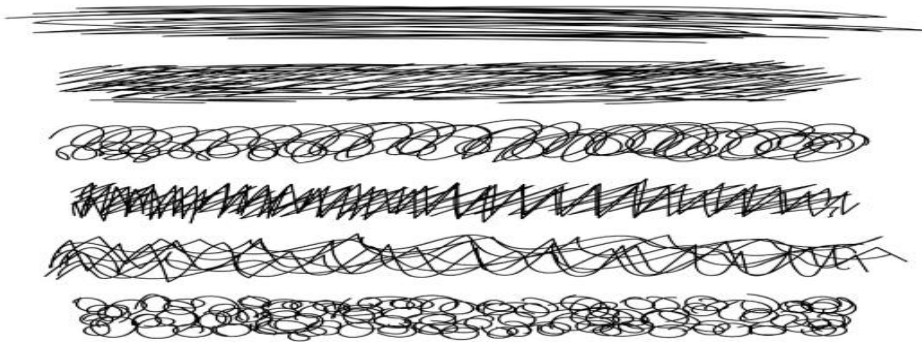
መስመር መሞከራና በፍጥነትና በግዴለሽነት ወይም ያለ ምንም መጨናነቅ ለመሳል ወይም ለመጻፍ እጃችንን የምናፍታታበት የመለማመጃ መንገድ ነው ።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

መልመጃ አንድ

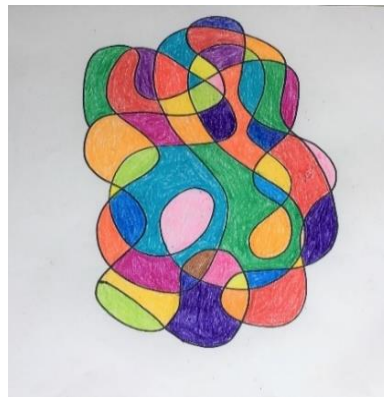
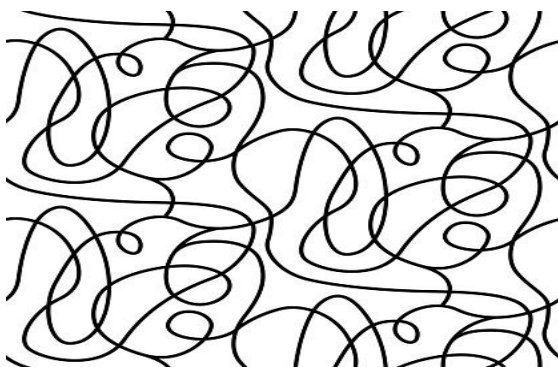
ከታች የምትመለከቱትን የመስመር አይነት እንዴት እንደምትሰሩ ከመምህራችሁ ካያችሁ በኋላ እየደጋገማችሁ ትለማመዳላችሁ።

ስዕል. 1 በመስመር መምነጫጨፍር

መልመጃ ሁለት

ከታች በምትመለከቱት ምሳሌ መሰረት የሚከተሉትን እጃችሁ ሳይነሳ መስመር ከሰራችሁ በኋላ የተለያዩ ክለር መርጣችሁ ትቀባላችሁ።

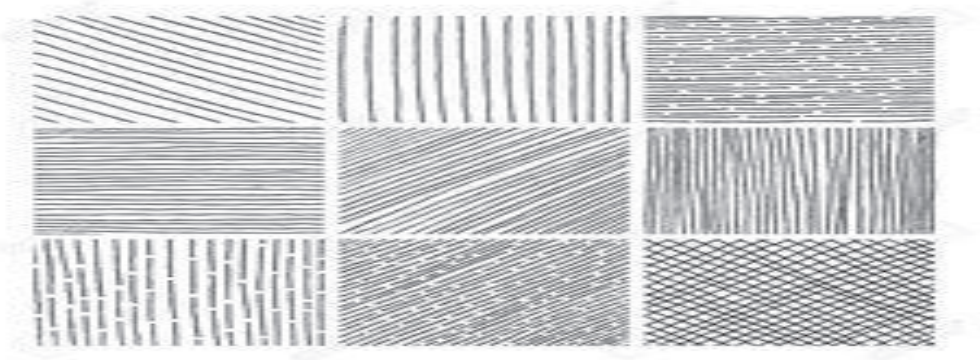
ስዕል. 2 በመስመር

2.4.2 መስመር መሳል

የሚጠበቁ ዝርዝር የመማር ውጤቶች

- የተለያዩ የመስመር አይነቶችን ቋሚመስመር ፣ የአግድም መስመር ፣ ማዕበል የመሰለ መስመር ፣ ባለነጠብጣብ መስመር እና የተቆራረጠ የአግድም መስመር ፣ ዚግዛግ ፣ ደመና የመሰለ መስመር ፣ የተቆራረጠ ሰያፍ መስመር ፣ ማዕዘን ያለው ጥምዝምዝ መስመር፣ ቀጭን መስመር ፣ ወፍራም መስመር ፣ ሰያፍ መስመር ፣ ግማሽ ክብ መስመሮችን ትስላላችሁ።

መስመር በተለያዩ አቅጣጫ የሚሰመር ሲሆን ይኸውም ከላይ ወደ ታች ወይም ከታች ወደ ላይ፣ ከግራ ወደ ቀኝ እንዲሁም የተለያዩ አቅጣጫ በማስመር የሚገለጽ ነው።

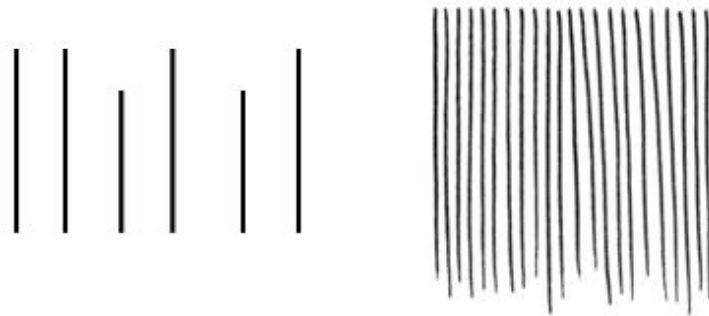

ስዕል.3 የተለያዩ የመስመር አይነቶች

2ኛ ክፍል

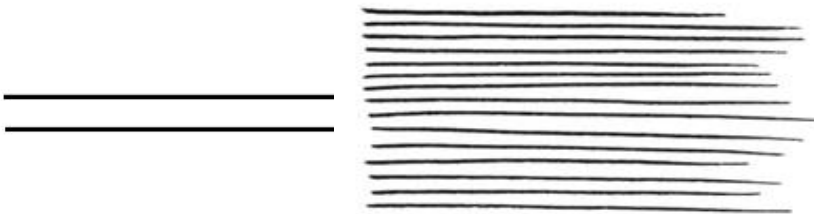
የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

1. **ቋሚ (ቀጥታ) መስመር:-** ያለ ምንም ማዘንበል ቀጥ ብሎ ከታች ወደ ላይ የሚሒኔ የመስመር አይነት ነው። ይህም መስመር ቁመትን ያመለክታል።

ስዕል.4 ቋሚ (ቀጥታ) መስመር

2. **የአግዳሚ መስመር:-** ቀጥ ብሎ ወደ ጎን ከግራ ወደ ቀኝ ወይም ከቀኝ ወደ ግራ የሚሄድ የመስመር አይነት ሲሆን ስፋትን ወይም ርቀትን እንገልጽበታለን።

ስዕል.5 የአግዳሚ መስመር

3. **ሰያፍ መስመር:-** ቀጥ ያለ ሰያፍ በግራ ወይም በቀኝ አቅጣጫ የሚሄድ የመስመር አይነት ነው።

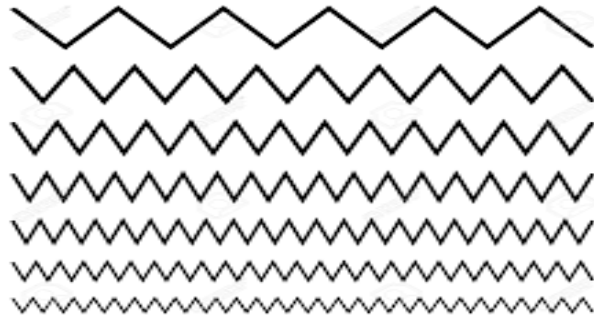

ስዕል.6 ሰያፍ መስመር

2ኛ ክፍል

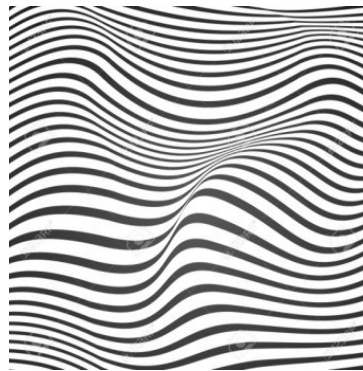
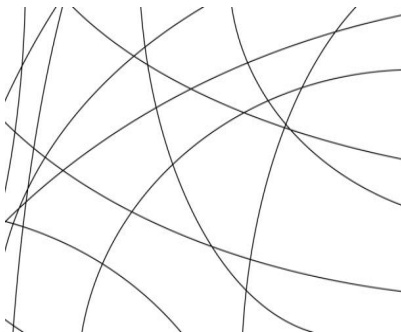
የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

4. **ዚግዛግ መስመር:-** በተቃራኒ አቅጣጫ ያሉ የሁለት ሰያፍ መስመሮች ጫፍ በመደጋገም ስናገጣጥም የምናገኘው የመስመር አይነት ነው ።

ስዕል.7 ዚግዛግ መስመር

5. **ታጣፊ መስመር:-** በተለያዩ አቅጣጫ የሚታጠፍ የመስመር አይነት ሲሆን ያልተረጋጋ ወይም ማዕበል የሚመስል ወይም እየተጥመለመለ የሚሄድ የመስመር አይነት ነው።

ስዕል.8 ደጋን መስመር

መልመጃ ሦስት

መምህር የመስመር አይነቶች ቋሚ መስመር፣ የአግድመት መስመር፣ ማዕበል የመስለ መስመር፣ ባለነጠብጣብ መስመር እና

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

የተቆራረጠ የአግድመት መስመር፣ ዚግዛግ፣ ደመና የመሰለ መስመር፣ የተቆራረጠ ሰያፍ መስመር፣ ማዕዘን ያለው ጥምዝምዝ መስመር፣ ቀጭን መስመር፣ ወፍራም መስመር፣ ሰያፍ መስመር ፣ ግማሽ ክብ መስመርን ትስላላችሁ።

2.4.3 መስመሮች ቅርፅ (ሼፕ) መስራት

የሚጠበቁ ዝርዝር የመማር ውጤቶች

- መስመሮችን በመገጣጠም ቅርጾችን (ሼፕ) ትስላላቹ።
- መስመሮችንና ቅርጾችን በመገጣጠም ወደ ምስሎች ቀይራችሁ ትቀበላላችሁ።

እነዚህና ሌሎች መስመሮችን በመገጣጠምና አቀማመጣቸውን በመቀያየር የተለያዩ ቅርጾችን (ሼፕ) ለመሳል ወይም ለመስራት ያስችሉናል።

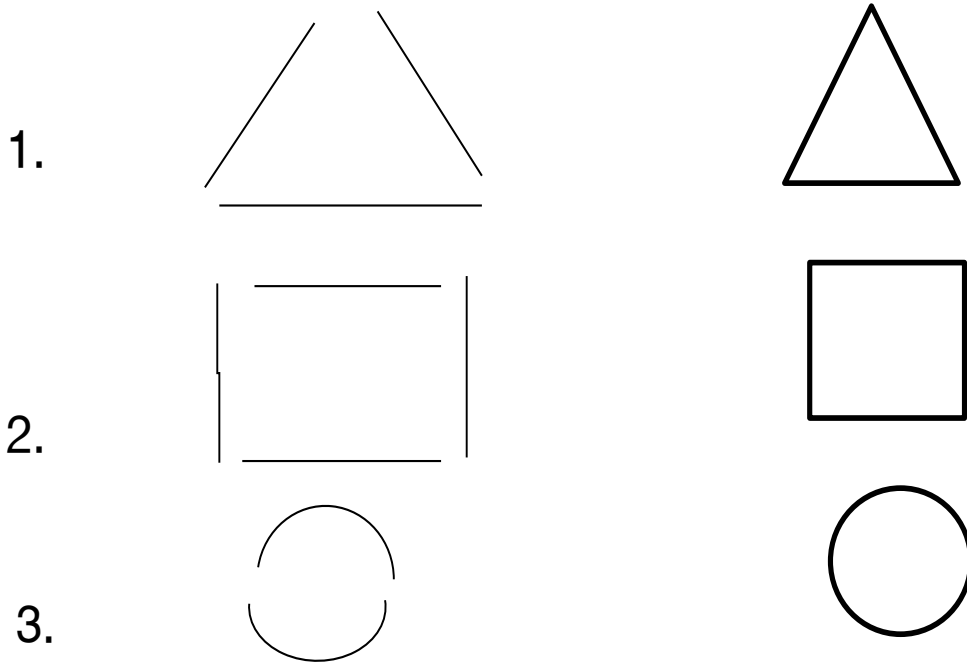
መልመጃ አራት

1. ከታች ያሉትን የተለያዩ የመስመር አይነቶች በመገጣጠም ከመምህራችሁ ካያችሁ በኋላ በምሳሌው መሰረት ቅርጾችን ተለማመዱ።

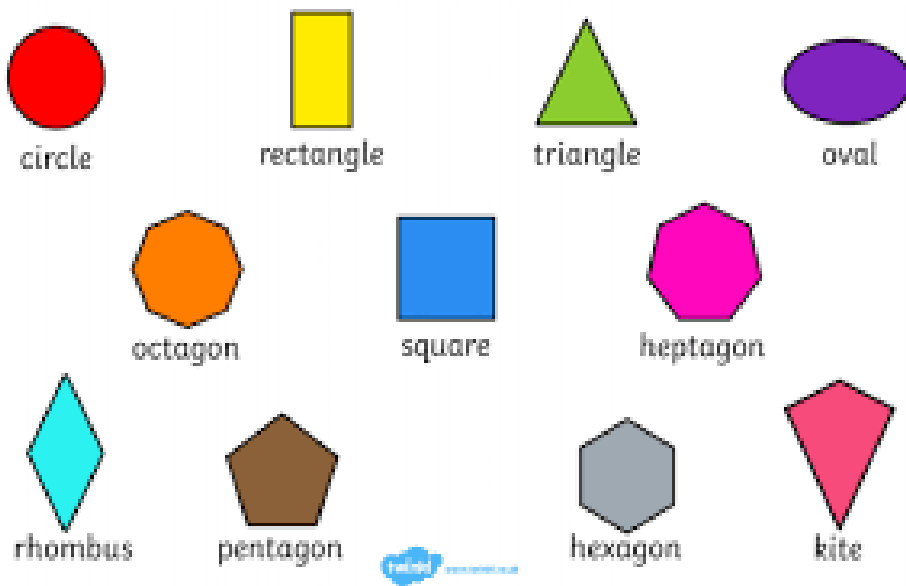
2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ጎምህርት

2. የሰፊት-ትን የተለያዩ የቅርፅ (ሼፕ) አይነቶች በመፈጣት-ት ቀለም (ክለር) ቀቡ።

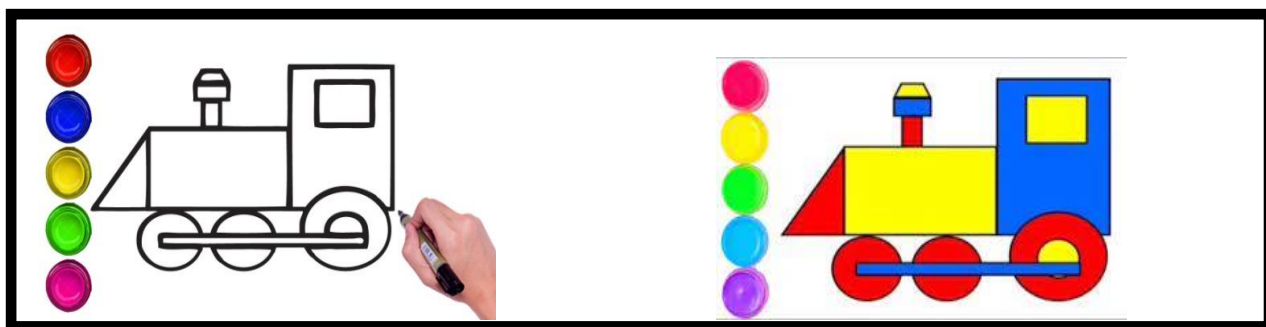
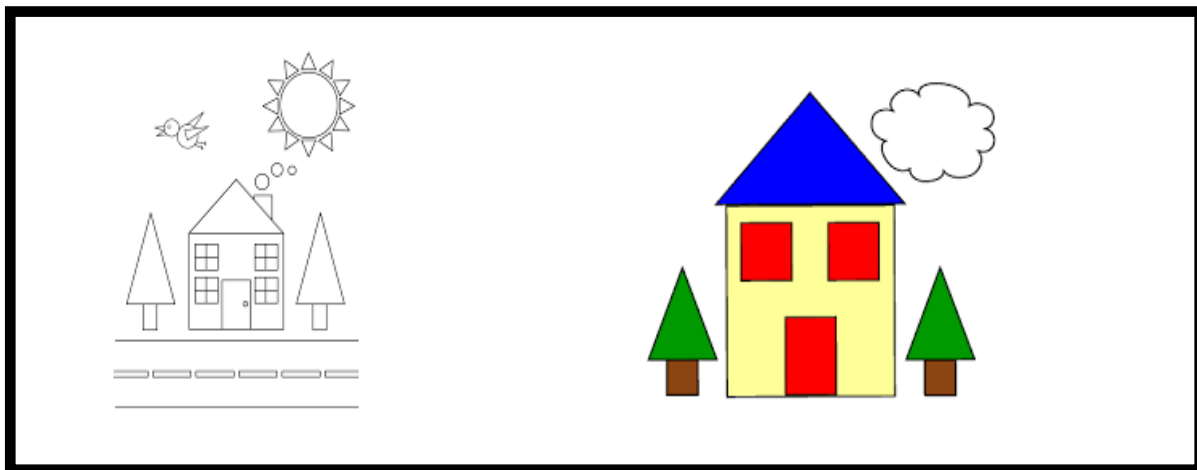
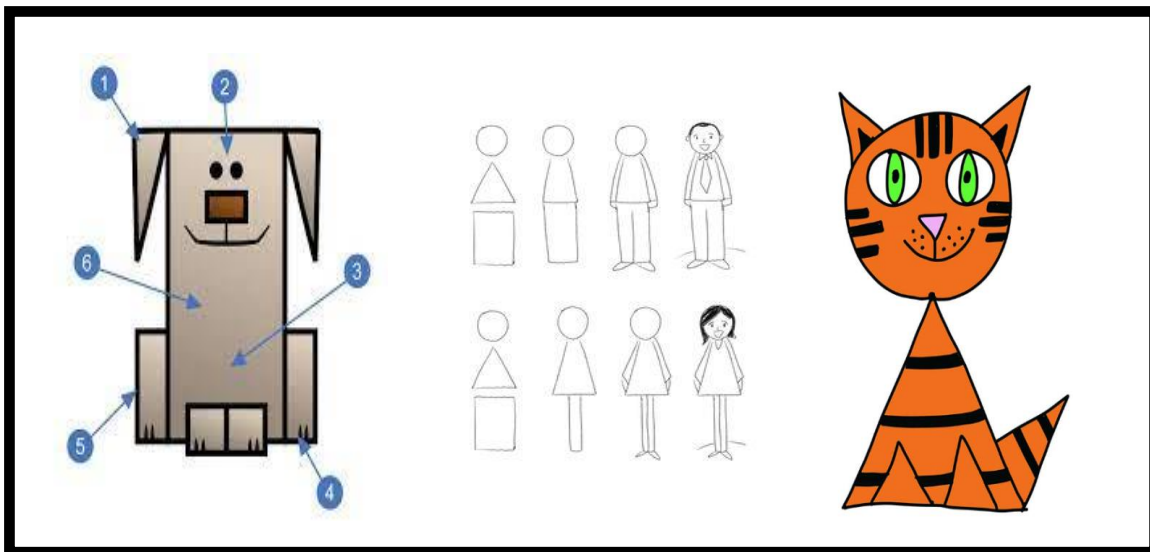
ስዕል.9 መስመሮችና ቅርፆች

ስዕል.10 የተለያዩ ቅርጾች (ሼፖች)

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ስዕል.11 ቅርፆችን በማገጣጠም የተሰሩ ስዕሎች

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ማጠቃለያ መልመጃ

1ኛ. ሙሉ የሙዚቃ ኖታ ምን አይነት እንደሆን ለመምህራችሁ አሳዩ

2ኛ. ይህ ምስል የምንድን ነው

3ኛ. ግማሽ ኖታ ስንት ምት አለው

4ኛ መምህሩ በሚያሳያችሁ መሰረት ቅርጾችን በማቀናት ወደ ምስል መቀየርን እንዲሁም ቀለም መርጣችሁ መቀባትን ተለማመዱ።

ማጠቃለያ

ተማሪዎች አሁን ባላችሁበት ደረጃ ኖታዎችን በሶስቱ መንገድ ተረድታችኋል። ለወደፊቱ በዚህ መንገድ ሌሎች ኖታዎችንም በቀላሉ ትረዳላችሁ። የመዝሙሮቹ ዝርዝር ሃሳቦችና መልእክቶችን ማወቅና መገንዘብ ትችላላችሁ። ለሀገር ፍቅርን፣ ጠንክሮ የመስራት ውጤትን ከወዲሁ ትገነዘባላችሁ። ውዝዋዜ ጤነኛ እንድትሆኑ ያደርጋል። ውዝዋዜ ያዝናናችኋል። ውዝዋዜ ጎበዝ እና ቀልጣፋ እንድትሆኑ ያደርጋል። ውዝዋዜ እና እንቅስቃሴ ባገኛችሁት አጋጣሚ ልትሞክሩት የሚገባ ነገር ነው።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ከላይ የተጠቀሱትንም ቀላል የትውና ጨዋታዎች በቡድን እና በተናጠል መለማመድ አለባችሁ። ከመሳቅ እና ከመዝናናት በላይ መቅሰም ያለባችሁን ክህሎት እንድትለዩ ይደረጋል። የተለያዩ የመስመር አይነቶችን አይታችኋል። ከዚህ በኋላ በሚኖራችሁ የእረፍት ጊዜም ቢሆን የተለያዩ የመስመር አይነቶችን እየተለማመዳችሁ ለቤተሰቦቻችሁም ለመምህራችሁም አሳዩ።

ምዕራፍ

3

ታሪካዊ እና ባህላዊ አውዶች

3 ባህላዊ እይታ

መግቢያ

ባህል የአንድ ሀገር ሕብረተሰብ የአኗኗር ዘይቤ ነው። የእድገት የስለጣኔ ደረጃ መገለጫ ነው። የሰርግ፣ የሐዘን፣ የአለባበስ፣ የአመጋገብ፣ ማሳያ ነው። የሙዚቃ መሳሪያዎች ሙዚቃዎች ጭፈራዎች የባህል መገለጫ ናቸው።

ከዚህ ምዕራፍ የሚጠበቅ የመማር ውጤት

ከዚህ ምዕራፍ መጠናቀቅ በኋላ የሚከተሉትን ትችላላችሁ

- በደረጃችሁ የባህልን ምንነት ትረዳላችሁ
- ባህላዊ ሙዚቃዎችን እና ውዝዋዜዎችን ለይታችሁ ታውቃላችሁ
- ተረቶችን ማውራት ትችላላችሁ
- ባህል ለ ክ.ዕ.ጥ መሰረት መሆኑን ትረዳላችሁ

3.1 አገራዊ ሙዚቃ

ከዚህ ርዕስ በኋላ የሚጠበቅ የመማር ውጤት

- ስለ ባህላዊ ሙዚቃ ትረዳላችሁ።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

- የተለያዩ መዝሙሮችን ትዘምራላችሁ።
- የመዝሙሩንም አላማ በክፍላችሁ ውስጥ ትወያያላችሁ።

አገራዊ ሙዚቃ እና ገፅታቸው

- ሀገራዊ ሙዚቃ ማለት ባህላዊ ቃርፃቸውን እና ይዘታቸውን ሳይለቁ የሚዘፈኑ ሙዚቃዎች ናቸው።
- ሀገራዊ ሙዚቃ በኢትዮጵያ ውስጥ ብዙ ብሔር ብሔረሰቦች ያሉ በመሆናቸው ልዩ ልዩ ባህላዊ ሙዚቃዎች ከየብሔረሰቡ ይመነጫሉ።

ሽለላ እና ፋክራ

ሽለላ እና ፋክራ ታዋቂ የሆነ አገራዊ(ባህላዊ) ሙዚቃ ነው። ሽለላ እና ፋክራ በሀገራችን ኢትዮጵያ ሁሉም ክልል ውስጥ የሚገኝ ባህል ሲሆን ይህም ባህል የሚከወነው በተለያዩ ጊዜያት ነው። ሰዎችን ለማሞገስ እና የተለያዩ ጦርነቶች በሀገር ላይ ሲመጡ ጀግኖቻቸውን ለማበረታታት የሚከወን ባህላዊ ሙዚቃ ነው።

ዘራፍ ተነስቶ ዘርፍ ሲነሳ
 የለሊት አውሬ የቀን አንበሳ
 በዛ ቁልቁለት በዛ ድፋታ
 በአንድ እጁ ብረት በአንድ እጁ ቃታ

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ከቃታም ቃታ ቃታ ሞልቃቄ

የኢትዮጵያ ልጅ ወንድ አበርካኪ

ኢትዮጵያ ሀገራ አይዘኝ አይዘኝ

በአራቱም ማዕዘን አለሁልሽ

እቢጃ እቢጃ አምጡልኝ ሶላቶን

ልበለው ደረቱን አውሬው አውሬውን

ተማሪዎች ሽለላእና ፉከራ መምህራችሁ ያሳዩአችኋል

ያያችሁትንም ተለማምዳችሁ ለትምህርት ቤታቸው

ታቀርባላችሁ

መዝሙር አንድ

ሆያ ሆዬ

ሆያ ሆዬ ሆ

ሆያ ሆዬ ሆ

ሆያ ሆዬ ሆ

ሆያ ሆዬ ሆ

አንዱን ስጪው ሆ

አትለውጪው ሆ

እዚያ ማዶ ሆ ጭስ ይጨሳል ሆ

አጋፈሪ ሆ ይደግሳል ሆ

ያንን ድግስ ሆ ውጭወጭ ሆ

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

በድንክ አልጋ ሆ ተገልብጬ ሆ
ያቺ ድንክ አልጋ ሆ አመለኛ ሆ
ያለአድ ሰው ሆ አታስተኛ ሆ

የመዝሙር ትርጉም

➤ ሆያ ሆዬ ባህላዊ የልጆች ሙዚቃ ነው።

የምትጫወቱትም በባህል ቀን ነው ። ለምሳሌ የዘመን መለወጫ ላይ ዘመኑ ሊለወጥ ሲል አንድ ቀን ሲቀረው ማታላይ ወዶች ተሰብስበው ሰዎችን እያሞገሱ የሚዘምሩት(የሚጫወቱት) ነው።

መዝሙር ሁለት፡- እንቁጣጣሽ

እንቁጣጣሽ እኳን መጣሽ
በአበቦች መሀል እንምነሽነሽ
እንቁጣጣሽ እኳን መጣሽ
በአበቦች መሀል እንምነሽነሽ
መስከረም ጠባ -አበባ
እሳይ እሳይ-አበባ
የደስታ ዘመን - አበባ
መልካም ፀደይ አበባ
እንቁጣጣሽ እኳን መጣሽ

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

በአበቦች መሀል እንምነሽነሽ

ኢትዮጵያ ሀገራ -አበባ

የምመኝልሽ- አበባ

የሰላም ዘመን -አበባ

እዲሆንለሽ- አበባ

➤ የመዝሙሩን ዜማ ከመምህራችሁ ታገኛላችሁ።

የመዝሙር ማብራሪያ

ይህ የባህል ዘፈን የሚዘፈነው የባህል ቀን የዘመን መለወጫ

ቀን ነው። እንቁጣጣሽ እንኩዋን መጣሽ ማለት መስከረም

ሲጠባ ብቻ የሚወጣ አበባ ስላለች ነው። እንቁጣጣሽ እንኩዋን

መጣሽ እየተባለ ሚዘፈ ዘፈን ነው። ስለዚህ መስከረም

መግባቱን የምታስታውስ የተፈጥሮ አበባም ነች።

መዝሙር ሶስት

ቲክ ቶክ

ቲክ ቶክ ቲክ ቶክ

ቀንና ለሊቱ

ቲክ ቶክ ቲክ ቶክ

ይላል ሰኦቱ

ቲክ ቶክ ቲክ ቶክ

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ጊዜውን ለማወቅ

ቲክ ቶክ ቲክ ቶክ

ሰዓት ይጠቅማል

➤ የመዝሙሩን ዜማ ከመምህራቹችሁ ታገኛላችሁ።

የመዝሙሩ ማብራሪያ

ሰአትን የሚያመለክት በሰዓት ውስጥ ያሉትን የሰአት መቁጠሪያዎች በሚያሸከረክሩበት ጊዜ የሚያሰሙት ድምፅ ቲክ ቶክ እያለ የሚሰማ ድምፅ ነው።

መልመጃ

ትክክል የሆነውን እውነት ስህተት የሆነው ሀሰት በማለት

መልሱ

- 1 . አገራዊ ሙዚቃ ማለት ከሌላ ሀገር ሙዚቃ ጋር የተቀላቀለ ማለት ነው።
- 2 . ሽለላ እና ፋክራ የማይታወቅ የተረሳ ባህላዊ ሙዚቃ ነው።
- 3 . ሆያ ሆዬ የሙዚቃ የልጃች የባህል ሙዚቃ ነው።
- 4 . ባህላዊ ሙዚቃ የአንድ ብሔረሰብ የባህል መገለጫ ነው።
- 5 . እንቁጣጣሽ እኩዎን መጣሽ የባህል መዝሙር ነው።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ለሚከተሉት ጥያቄዎች ክፍት ቦታቸውን ሙሉ

1. የሌሊት _____ አንበሳ
2. _____ አይዘሽ አይዘሽ
3. እቢጃ አምጡልኝ _____

3.2 አገራዊ ውዝዋዜ

ባህላዊ እይታ የአንድ ሀገር ሕብረተሰብ የአኗኗር ዘይቤ የአድገት የስልጣኔ ደረጃ መገለጫ ናቸው። ውዝዋዜም የአንድ ብሔረሰብ አንዱ የባህል መገለጫ ነው።

➤ አገራዊ ውዝዋዜ

ከዚህ ርዕስ በኋላ የሚጠበቅ የመማር ውጤት

- ባህላዊ ውዝዋዜ ምን ማለት እደሆነ ታውቃለሁ።
- የተለያዩ ባህላዊ ውዝዋዜዎችን ታውቃለሁ።

አገራዊ ውዝዋዜ እና ገፅታቸው

- ውዝዋዜ ከሰሜት የሚመነጭ የአንቅስቃሴ ጥበብ ነው።
- ውዝዋዜ የአንድ ብሔረሰብ የባህል መገለጫ ነው።

ኩናማ

ኩናማ በኢትዮጵያ ውስጥ የሚገኙ በሰሜን ትግራይ ክልል ወራ ዞን ውስጥ የሚገኘ ብሔረሰብ ነው። ጭፈራቸውም

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

በእግራቸው መሬቱን በመምታት ነው። ምስሉ ላይ ያለውንም

ይመስላል

ምስሉ የተገኘው ጎግል ድህረ ገፅ ላይ ነው።

መልመጃ አንድ :- ባህላዊ ውዝዋዜ መምህራችሁ በተግባር

ያሳያችኋል

ጎንደር:-

ጎንደር በሰሜን ኢትዮጵያ የምትገኝ ሀገርስትሆን ብዙታሪክ ያላት ሀገር ናት። የጎንደር ባህል መገለጫዎች አንዱ ጭፈራዋ ነው። አንገት እና ትኩሻን በማነቃነቅ የሚጨፈር ጭፈራ ነው። ምስሉ ላይ ያለውንም ይመስላል። መምህራችን ደግሞ በተግባር ያሳዩናል።

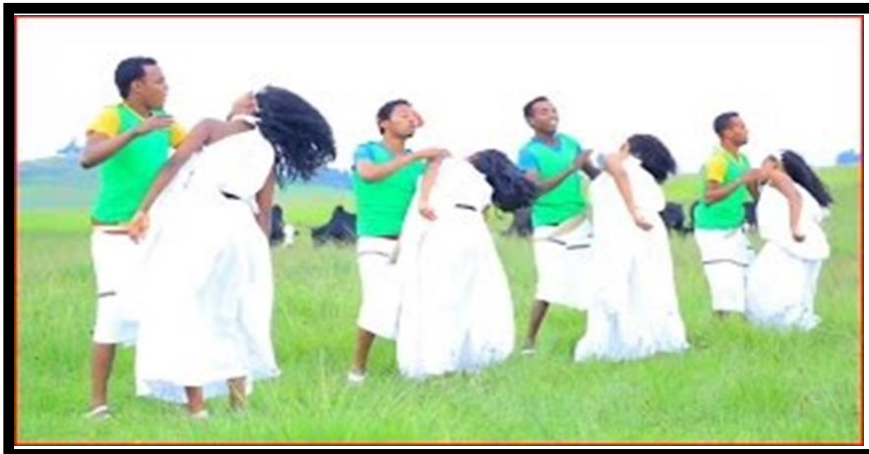
ምስሉ የተገኘው ጎግል ድህረ ገፅ ላይ ነው።

ሸጎዬ :- ሸጎዬ ሀረርጌ ውስጥ የሚገኝ ባህላዊ ውዝዋዜ ነው።

የብሔረሰቡም የባህል መገለጫ ነው። ጭፈራውም አንገትና ትኩሻን በማነቃነቅ ነው። ከታች የተቀመጠውን ምስል ይመስላል። መምህራችሁም በተግባር ያሳያችኋል።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ምስሉ የተገኘው ጎግል ድህረ ገፅ ላይ ነው።

ሀመር :- የሀመር ጭፈራ ወንዶቹ በእግራቸው ከመሬት በመዝለል ሲሆን ሴቶች ደግሞ ተያይዘው በመዝለል እና እጃቸው ላይ ያለውን አምባር በማሸከርከር ነው።

ጭፈራውም የብሔረሰቡ የባህል መገለጫ ነው።

ምስሉ የተገኘው ጎግል ድህረ ገፅ ላይ ነው።

መልመጃ አንድ:- ባህላዊ ውዝዋዜ በቪዲዮ መምህራችሁ ያሳያችኋል። ያያችሁትንም ትላማመዳላችሁ።

የመልመጃ ጥያቄዎች

ትክክል የሆነውን እውነት ስህተት የሆነው ሀሰት በማለት መልሱ

1 ውዝዋዜ የአንድ ብሔረሰብ የባህል መገለጫ አይደለም።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

2 ሸጎዬ ሀረጌ ውስጥ የሚገኝ ባህላዊ ውዝዋዜ ነው።

3 ጎንደር በሰሜን ኢትዮጵያ የምትገኝ ሀገር ስትሆን ብዙ ታሪክ ያላት ሀገር ናት።

3.3 የድራማ ባህላዊ ገፅታ እና ታዋቂ ተረቶች

ከዚህ ርዕስ የሚጠበቅ የመማር ውጤት

ይህንን ርዕስ ከተማራችሁ በኋላ የሚከተሉትን ነገሮች ትችላላችሁ

- ተረቶችን ማውራት ትችላላችሁ።
- የተረቶችን መልዕክት ማወቅ ትችላላችሁ
- የተረቶችን ገፀባህሪያት መለየት ትችላላችሁ
- የድራማን ባህላዊ ገፅታ መረዳት ትችላላችሁ

የድራማ ባህላዊ ገፅታ

ድራማ ማለት ምን ማለት እንደሆነ ባለፉት ምዕራፎች አይታችኋል። አሁን ደግሞ ባህላዊ ገፅታውን እናያለን ተማሪዎች፡- ባህል ሲባል ሰምታችሁ ታውቃላችሁ

ምን ማለት እንደሆነ የምታውቁትን ለመምህራችሁ ንገሩ

- ባህል የድራማ የሙዚቃ እንዲሁም የስዕል ጥበባት መነሻ ነው።
- ባህል ለድራማ መነሻ የሚሆኑ ብዙ ክዋኔዎችን ይዟል።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

- ከክዋኔዎቹ መካከል ደግሞ አንዱ ጨዋታ ነው ከጨዋታዎች

መካከል ደግሞ ተረት ተረት እና እንቆቅልሽ እናገኛለን።

በዚህ ርዕስ ስር ታዋቂ ተረቶችን እና እንቆቅልሾችን እናያለን።

1 ተረቶች

ተረት ለተማሪዎች በጣም አስፈላጊ ነገር መሆኑን ማወቅ አለባችሁ። ምክንያቱም ተረት ያዝናናል፣ ያጫውታል፣ ቆንጆ ቆንጆ ትምህርቶችን ይሰጣል።

በተረት ውስጥ የሚገኙ ገፀባህሪያት ከልጆች ጋር ቅርበት ያላቸው ስለሆኑ ቶሎ አይረሱም፣ ልጆችም ተረቱን ሲሰሙ የትኛው ገፀባህሪ ምን እንዳደረገ እና ምን እንደተደረገበት ማስታወስ ይችላሉ

ተረት ተረት 1

አለቃ ገብረሃና

ከለታት አንድ ቀን አለቃ ገብረሃና ድግስ ቤት ተጠርተው ሄዱ፣ ታዲያ የለበሱት ልብስ ቆንጆ ልብስ ስላልነበር ድግስ ቤቱ በር ላይ የቆሙት አስተባባሪዎች አላስገባ አሏቸው። አለቃ ተናደዱና ለምንድነው የማታስገቡኝ ብለው ሲጠይቁ አስተባባሪዎቹ ደግሞ የለበሱት ልብስ ለድግስ ቤቱ አይሆንም የሄንን ልብስ ለብሰው መግባት አይችሉም፣ ሌላ ለድግስ ቤቱ

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

የሚሆን ልብስ ለብሳችሁ ኑ አሏቸው። አለቃም እሺ ብለው እቤታቸው ሄደው ቆንጆ ልብስ ለብሰው መጡና ድግስ ቤቱ ውስጥ ገቡ።

ከገቡ በኋላ ምግብ ሲቀርብላቸው ለራሳቸው መብላት ትተው ልብሳቸውን በምግቡ መለቅለቅ ጀመሩ። ሰዎቹም አዩቸውና ደነገጡ፣ እንዴ አለቃ ምን እያደረጉ ነው ብለው ሲጠይቋቸው አለቃም ለብሴን ምግብ እያበላሁት ነው አሉ፣ ሰዎቹም ግራ ገብቷቸው ልብሶትን ለምንድነው የሚያበሉት ብለው ሲጠይቋቸው አለቃ ፈገግ ብለው የተጠራው ልብሴ ስለሆነ ነዋ አሉ ይባላል።

መልመጃ አንድ

1. ይህንን ተረት ካነበባችሁ በኋላ ታሪኩን ለመምህራችሁና ለክፍል ጓደኞቻችሁ ንገሯቸው።
2. ከተረቱ የተረዳችሁትን ነገር አስረዱ።

ተረት ተረት 2

ነብር እና ድኩላ

በድሮ ጊዜ ነብር እና ድኩላ የተባሉ የዱር እንስሳት ነበሩ። እነዚህ እንስሳት ይፈራሩ ነበር በተለይ ድኩላ ነብርን ስለምትፈራው ገና ከርቀት ስታየው ድንብርብር ብላ ትሮጣለች።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ታዲያ ከዕለታት አንድ ቀን ነብር ድኩላን ጠራትና ስሜ
 እኔና አንቺ ሁልጊዜ ለምን እንጣላለን; ወዳጅ ጓደኛ ሆነን ለምን
 አንኖርም ብሎ ጠየቃት፤ ድኩላም እንቢ ካለችው
 እንደሚባጫጭቃት ስለምታውቅ እየፈራች እሺ አለችው።
 ከዚያም በወዳጅነት አብረው ለመኖር በመሃላ ተስማሙና መኖር
 ጀመሩ። ድኩላም ነብር በጣም የወደዳት መሰላትና ደስተኛ
 ስለሆነች በጣም ቆንጆዬ ሆነች።ከድሮ አሁን አማረባት። በዚህ
 ጊዜ ነብር ቆንጆ መሆኗን አይቶ ለመብላት ጎመጀ።

ታዲያ አንድ ቀን ጠራትና ስሜ ድኩላ አላት አቤት ጌታዬ
 አለችው። ነብሩም መሃላ ያፈረሰ ምን ይሆናል ብሎ ጠየቃት.
 ድኩላም እየፈራች አረ ምንም አይሆንም እርግማኑ በልጅ ልጅ
 ይደርሳል እንጂ ብላ መለስችለት።

ነብርም ጥርሱን አግጥጦ እንግዲያውስ አሁን እበላሽና
 እርግማኑ በልጅ ልጅ ይደረስ አላትና ዘልሎ ቁጭ አለባት፤
 ድኩላም ለማምለጥ ስትታገል ቀንዷ ነብሩን ሆዱን ወጋውና
 አንጅቱ ተዘረገፈ፤ ነብሩም ሊሞት ሲል አንቺ ውሸታም
 እርግማኑ ለልጅ ልጅ ነው የሚደርሰው አላልሽም ነብር ብሎ
 ሲጠይቃት ድኩላምም ምናልባት አባትህ መሃላ አፍርሶ ይሆናላ
 አለችው ይባላል።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

መልመጃ ሁለት

1. ይህንን ተረት ካነበባችሁ በኋላ ታሪኩን ለመምህራችሁና ለክፍል ጓደኞቻችሁ ንገሯቸው።
2. ከተረቱ የተረዳችሁትን ነገር አስረዱ።
3. ይህንን ተረት በድራማ መልክ ለመስራት ሞክሩ።

2 እንቆቅልሾች

ተማሪዎች እንቆቅልሽ ምን እንደሆነ ታውቃላችሁ መልሱን ለመምህራችሁ እና ለክፍል ጓደኞቻችሁ አስረዱ **መልመጃ አንድ**

ቀደም ሲል የምታውቋቸውን እንቆቅልሾች ጠይቁ ታዲያ እንቆቅልሽ ስትጠያየቁ በዚህ መልኩ ነው። ጠያቂ እንቆቅልህ ወይም ለሌት ከሆነ እንቆቅልሽ ይላል መላሹ ምን አውቅልህ ወይም ምን አውቅልሽ ይላል ከዚያም ጥያቄውን ያቀርባል መላሹ መልሱን ይሰጣል።

መልመጃ ሁለት

ከዚህ ቀጥሎ ያሉትን የእንቆቅልሽ ጥያቄዎች ለመመለስ ሞክሩ እንቆቅልህ/ እንቆቅልሽ፡-

1. ያባቴ ጎረምሳ ግድግዳ የሚበሳ

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

2. ጠዋት በአራት እግሩ፣ ቀን በሁለት እግሩ ማታ በሶስት እግሩ የሚራመድ ምንድን ነው
3. አንዴ ከወጡበት ተመልሰው የማይገቡበት
4. ከእናቷ ሆድ ወጥታ እናቷን የምትመታ
5. ሲሄድ ውሎ ሲሄድ ቢያድር የማይደክመው
6. መሶብ የምትመስል መሶብን የማታክል

3.4 የቀለም ባህላዊ ገፅታ

ቀለም

በዚህ ክፍል ትምህርት ተማሪዎች ቀለም በኢትዮጵያ ያለውን ባህላዊ ገጽታ፣ ኢትዮጵያዊያን ቀለምን እንዴት እና መቼ መጠቀም እንደጀመሩ፣ ለምን አገልግሎት እንደሚጠቀሙበትና ቀለሞች ከምን ከምን እንደሚያዘጋጁ ግንዛቤ የሚወስዱበት ትምህርት ነው። በተጨማሪም ተማሪዎች የሀገራቸውን ሰንደቅ አላማ ጠንቅቀው መለየት እንዲችሉ ይጠበቃል።

1. ዝርዝር አላማ

የሚጠበቁ ዝርዝር የመማር ውጤቶች

- የቤተሰቦቻችሁንና የንድሮቻችሁን የልብስ ቀለማትን ትለያላችሁ
- የሀገራችሁን ሰንደቅ አላማ ቀለም ትለያላችሁ

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

3.4.1 የቀለም ጀማሪ በኢትዮጵያ

የሚጠበቁ ዝርዝር የመማር ውጤቶች

- ኢትዮጵያዊያን ቀለምን በባህላዊ መንገድ እንዴት ያዘጋጁ እንደነበር፣ ለምን አገልግሎት እንደሚጠቀሙበት ታውቃላችሁ
- ጽሑፍ መጻፍና ሥዕል ለመሳል የሚጠቀሙትን ቀለማት ትለያላችሁ

የሀገራችን ሥዕል ታሪክ ጀማሪው በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ላይ እንደሆነ ይነገራል። በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ቀለምን የምትጠቀምባቸው ሁለት ዋና ነገሮችን ለማዘጋጀት ነው።

1. ለጽሕፈት ዘዴ የቁም ጽሕፈት
2. ለሥነ-ሥዕል

1. ለጽሕፈት ዘዴ የቁም ጽሕፈት፡- ቤተክርስቲያን ጥንትም ሆነ ዛሬ የምትገለገልባቸው ጠቃሚ የስነ ጽሕፈት መሳሪያዎች አሏት። ይህም ጥበብ የቁም ጽሕፈት ይባላል። የቁም ጽሕፈት የሚገለጽበት የራሱ የሆነ የአሰራር ጥበብ አለው።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ሥዕል.12 በጥቁርና ቀይ የተጻፈ የቁም ጽህፈትን

የቁም ጽህፈት ወይም ከሚጻፍበት ብራና አወጣጥ እስከ ቀለም ማዘጋጀት ድረስ ሊቃውቱ የሚጠቀሙበት የራሱ ጥበብ አለት። ይህ የብራና ጽህፈት የሚጻፈው በጥቁር እና ቀይ ቀለም ነው።

- **ጥቁር ቀለም:-** ዋናውን ጽሁፍ ለመጻፍ ይጠቀሙበታል። ጥቁር ቀለም ለማዘጋጀት የተለያዩ ቅጠላ ቅጠሎችን አቃጥለው በማክሰል እንዲሁም ጥላሸት፣ የኩራዝ ጭስ እና ሌሎችንም ግባዓቶች ተጠቅመው ሂደቱን በመጠቀም ወደ ቀለምነት ይለውጡታል።
- **ቀይ ቀለም:-** የአምላካቸውን፣ የአማልክትን ስም ለመጻፍ፣ ለምዕራፍ መግቢያ፣ ለነጥቦች ማስገባት፣ ለሀረግ መጣያ ይገለገሉበታል። ይህንንም ቀይ ቀለም ከአፈር፣ ከእንጆሪ ፍሬ፣ የተለያዩ ቀይ አበቦች እነዚህን እና ሌሎችንም ግባዓቶች ፈጭተው፣ ደቁሰውና አቡክተው ቀለሙን ያዘጋጃሉ።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

2 . ለሥነ-ሥዕል:- ቤተክርስቲያና የራሷ የሆነ አሳሳልዘዴዎችና የምትጠቀምባቸው የቀለም አይነቶች አሏት። የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያ ሥነ-ሥዕል ለመሳል ጥቁር፣ ነጭ፣ ቢጫ፣ አረንጓዴ፣ ቀይ እና ሰማያዊ ቀለማትን ብቻ መጠቀማቸው ልዩ ከሚያደርጋቸው መገለጫዎች መካከል አንዱ ነው።

ሥዕል.13 ጥንታዊ ስዕል

መልመጃ አንድ

የሚከተሉትን ጥያቄዎች እውነት ወይም ሐሰት በማለት መልሱ።

1. ብራና ላይ በቀለም ፅሁፍ መፃፍ ይቻላል።
2. ቀለም ከእፅዋት ማዘጋጀት አይቻልም።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

3. በድሮ ዘመን በብራና ላይ ፅሁፍ ለመጻፍ አረንጓዴ ቀለም ይጠቀሙ ነበር።
4. የኖራ ድንጋይ ቀለም ይሰራበታል
5. በድሮ ጊዜ ስዕል ለመሳል ውስን ቀለማትን ብቻ ይጠቀሙ ነበር።

መልመጃ ሁለት

የሚከተሉትን ጥያቄዎች ትክክለኛውን መልስ ግለጹ።

- 1 . መምህራችሁ በሚነግራችሁ መሰረት ከክፍል ጓደኞቻችሁ ጋር በቡድን እየሆናችሁ የለበሱትን ልብስ ግለፁ።
2. መምህራችሁ በሚነግራችሁ መሰረት ቤተሰቦቻችሁ የለበሱትን ልብስ ቀለም ግለፁ።

3.4.2 የሰንደቅ ዓለማ ትርጉም

የሚጠበቁ ዝርዝር የመማር ውጤቶች

- የሀገራችሁን ሰንደቅ አላማ ቀለም ትለያላችሁ ትስላላችሁ
- የሀገራችሁን ሰንደቅ አላማ ቀለም ትርጉም ታውቃላችሁ

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

የሰንደቅ ዓላማ ቀለማት፣ ቅርፅና ትርጉም

አረንጓዴው:- የኢትዮጵያ እድገትንና ልምላሜን ይወክላል።

ቢጫው:- ተስፋ፣ ፍትህና እኩልነትን ይወክላል።

ቀይ:- የህዝብ ነፃነት እኩልነት፣ መስዋትነትንና ጀግንነትን ይወክላል።

ኮከቡ:- የብሄር ብሄረሰቦችና የህዝቦች በእኩልነት ላይ የተመሰረተውን አንድነት ማሳያ ነው።

ክብ የሆነው ሰማያዊ መደብ፣ ሠላምን ያመለክታል። ቀጥታ እና እኩል በሆኑት መስመሮች መተላለፊያ ላይ የሚፈነጥቁት ቢጫ ጨረሮች በመፈቃቀድ ላይ የተመሰረተ አንድነት ለመሰረቱት ብሔረሰቦች የፈነጠቀውን ብሩህ ተስፋ ይጠቁማል።

ስዕል.14 የኢትዮጵያ ሰንደቅ ዓላማው

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

መልመጃ ሶስት

ለሚከተሉት ጥያቄዎች ትክክለኛውን መልስ ምረጡ።

1. የኢትዮጵያ ሰንደቅ ዓላማ ላይ ስንት ቀለማት ይታያሉ?

ሀ/ አስር ለ/ አራት ሐ/ ሶስት መ/ መልስ የለውም

2. የባንዲራ ቀን መቼ ይከበራል?

ሀ/ በአመት አንድ ጊዜ ለ/ በየቀኑ ሐ/ በወር አንድ ጊዜ

መ/ በየሳምንቱ

3. ሠንደቅ ዓላማ ምንን ያመለክታል?

ሀ/ የሀገር መታወቂያ ምልክት ነው።

ለ/ የህዝብ አንድነት መጠበቂያ ምልክት ነው።

ሐ/ የክብር መለያ ምልክት ነው።

መ/ ሁሉም መልስ ናቸው።

ማጠቃለያ

የክወናና የእይታ ጥበባት ባህላዊ እይታውን አውቃችኋል።

ይህ ደግሞ የአንድን ሀገር ባህል እንድታውቁና እንድትረዱ

ያደርጋችኋል። ሙዚቃ፣ ቴያትር፣ እና የእይታ ጥበብ

ባህልን ለማስተዋወቅ እንደሚረዱ ተገንዝባችኋል።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ቀለም የሀገራችንን ባህል አጉልቶ በማሳየት በኩል ትልቅ ድርሻ ያለው ጥበብ መሆኑንም መረዳት አለባችሁ።
በማንኛውም ስፍራ ላይ የምታዩትን ቀለማት ማስተዋል እና ከተፈጥሮ እና ከባህል ጋር ያለውን ትስስር ማጤን ይጠበቅባችኋል።

ምዕራፍ 4

ሥነ-ወበታዊ እሴት (ዋጋ)

መግቢያ

የሰው ልጆች በአካባቢያቸው የሚያዩትን ሰው ስራሽም ይሁን የተፈጥሮ ክስተቶች መልካም እና ውብ ሆኖ ሲያገኙት ጥሩ ስሜት ይሰማቸዋል ጥሩ ስሜት መሰማት ብቻ ሳይሆን ያንን ያዩትን ነገር እንዲቆይ ወይም ተሻሽሎ እንዲቀመጥ ይመኛሉ። የተሰማቸውንም ስሜት በተመቻቸው መንገድ ይገልጻሉ። ይህም አድናቆት ይባላል። አንድ ጥሩ ነገር ሲከወን ሰዎች ጥሩነቱን መግለጽ አለባቸው። ተማሪዎችም ይህንን ስነምግባር ከወዲሁ እያዳበሩ ሊመጡ ይገባቸዋል።

ማድነቅ ማለት የተደረገውን ወይም የተከሰተውን ጥሩ ነገር እንዲቀጥል እና ዘላቂ እንዲሆን ማድረግ ማለት ነው። በዚህ ምዕራፍ በሚገኘው በክወናና በዕይታ ጥበባት ስር ልዩ ልዩ ትምህርቶችን ትማራላችሁ።

የሙዚቃ ከያኒያን ማለት በእንደ የኪነጥበብ ስራ ውስጥ በመድረክ ላይ፣ በቴሌቭዥን፣ በሬድዮ የሙዚቃ ስራቸውን የሚያቀርቡ ባለሙያዎች ናቸው።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

በኢትዮጵያ ሙዚቃ ታሪክ ውስጥ በዙ አስተዋፆ ያረጉ የሙዚቃ ከዋኒዎች አሉ ከእነርሱ ውስጥም ስለጥቂቶቹ ትማራላችሁ።

እንዲሁም ደግሞ በሀገራችን በትውና ጥበብ የሚታወቁ ብዙ ከዋንያን አሉ። ነገር ግን በዚህ ክፍል ትምህርት ሁሉንም ማንሳት አመቺ ስለማይሆን ለእናንተ ቅርብ የሆኑትን ጥቂት ከዋንያንን እናያለን።

በስተመጨረሻም በዚህ ክፍል ትምህርት ተማሪዎች ሀገራችን ኢትዮጵያ ያፈራቻቸው የተለያዩ ሰዓሊያንን ትተዋወቃላችሁ። የስነ- ጥበብ ስራዎቻቸውም ትመለከታላችሁ፣ ታደንቃላችሁ።

ከዚህ ምዕራፍ የሚጠበቅ የመማር ውጤት
ተማሪዎች በምዕራፉ ማጠቃለያ

- የሙዚቃ ከዋኒዎችን ታደንቃላችሁ፤
- የዕይታ ጥበብ ከዋኒዎችን ታደንቃላችሁ።
- የትውና ተጫዋቾችን ታደንቃላችሁ።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

4.1 የሙዚቃ ክሊፎኖችን ማድነቅ

- ከዚህ ርዕስ በኋላ የሚጠበቅ የመማር ውጤት**
- ክሊፎኖች ማለት ምን ማለት እደሆነክ ትረዳላችሁ።
 - በኢትዮጵያ የሙዚቃ ክሊፎኖችን ታውቃላችሁ።
 - የምታውቁዎቸውን የሙዚቃ ክሊፎኖችን ስማቸውን እና ስራቸውን ትናገራላችሁ።

የሙዚቃ ክሊፎኖች ማለት በእንደ የኪነጥበብ ስራ ውስጥ በመድረክ ላይ፣ በቴሌቭዥን፣ በሬድዮ ስራቸውን የሚያቀርቡ ባለሞያዎች ናቸው።

1 ማህሌት ቅዱስ ያሬድ

ያሬድ በኢትዮጵያ ሙዚቃ ታሪክ ውስጥ ከፍተኛ ቦታ ያለው ሰው ነው።

ያሬድ በ 505 ዓ.ም በአክሱም አውራጃ ተወለደ። አባቱ ይላቅ እና እናቱ ክርስቲና ይባሉ ነበር። ያሬድ በተወለደ በሰባት አመቱ አባቱ ስለሞተ እናቱ ክርስቲና ለአባቱ ወድም ለአጎቱ ለጌድዮን ተሰጠ። 25 አመት አስኪሞላው ድረስ አጎቱ ጋር አደገ። ከተማረ በኋላ የራሱን የፈጠራ ስራ እያስፋፋ ያሬድ ከባፋቸው መፀሀፎች መሀል አንዱ ድን ነው።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

➤ ተማሪዎች ስለ ከያኒው ቅዱስ ያሬድ ከታላላቆቻችሁ ጠይቃችሁ በማምጣት በክፍላችሁ ውስጥ ያወቃችሁትን ከመምህራችሁ እና ከክፍል ጓደኞቻችሁ ጋር ተወያዩ።

2 መላቱ አስታጥቂ

መላቱ አስታጥቂ በኢትዮጵያ መዜቃ ታላቅ ዝና ያለውና የተለያዩ የመዜቃ ስራዎችን በማቅረብ የታወቀ ሰው ነው። ከዚህም ሌላ በአለም አቀፍ ደረጃ ሊደመጡ የሚችሉ መዜቃዎችን በማቅረብ ሀገሩን እና ራሱን አስተዋውቋል። እዲሁም የማሪባ እና ኮንጋ የመዜቃ መሳሪያ ተጫዋችም ነው። በኢትዮጵያ ጃዝ መዜቃ ከበርክሌ ዩኒቨርሲቲ በመዜቃ የክብር ዶክትሬት ማዕረግ አግኝቷል።

➤ ተማሪዎች ስለ ከዎኑ መላቱ አስታጥቂ ከታላላቆቻችሁ ጠይቃችሁ በማምጣት በክፍላቹ ውስጥ ያወቃችሁትን ከመምህራችሁ እና ከክፍል ጓደኞቻችሁ ጋር ተወያዩ።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

3 እጅጋየው ሽባባው

በጊዜው ከነበሩ የሴት ድምፃውያን አሁንም ካሉት ድምፃውያን ሁሌም እንደ አዲስ የምትደመጥ ድምፃዊት ናት። እጅጋየው ልዩ ተሰጥኦ ያላት እና ዜማ እና ግጥም የመድረስ ችሎታዋ የሚደነቅ ባለሙያ ናት። በጊዜው ከነበረው ሙዚቃ ለየት ያለ ሙዚቃ ይዛ የመጣች ሙዚቀኛም ናት ።

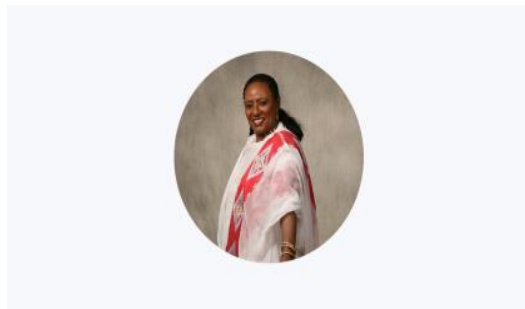

➤ ተማሪዎች ስለ ከያኒዋ እጅጋየው ሽባባው ከታላላቆቻችሁ ጠይቃችሁ በመምጣት በክፍላችሁ ውስጥ ያወቃችሁትን ከመምህራችሁ እና ከክፍል ጓደኞቻችሁ ጋር ተወያዩ።

ሌሎች በኢትዮጵያ የሙዚቃ ጥበብ ውስጥ አሻራቸውን ያሳረፉ ከዋኒያን

አሊ ቢራ

ማሪቱ ለገሰ

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

አስናቀች ወርቁ

አስቴር አወቀ

ጥላሁን ገሰሰ

➤ እነዚህ ሙዚቀኞች ለኢትዮጵያ ሙዚቃ ትልቅ አሻራ ያሳረፉ ከዋንያን ናቸው።

መልመጃ

የተማሪዎች ተሳትፎ

1. ተማሪዎች ከነዚህ ከያኒያን ውስጥ መርጣችሁ ስለ ስራቸው ከቤተሰቦቻችሁ ጠይቃችሁ በመምጣት በምን እዳደነቋቸው ትገልጻላችሁ።
2. ተማሪዎች የምታውቋቸውን የምታደንቋቸውን የሙዚቃ ከያኒያንን ድርጊታቸውን ወይም ድምፃቸውን በክፍላችሁ ውስጥ በማስመሰል ከውኑ።

4.2 የውዝዋዜ ክምችትን ማድረግ

- ከዚህ ርዕስ በኋላ የሚጠበቅ የመማር ውጤት**
- በኢትዮጵያ የውዝዋዜ ክምችትን ታውቃለህ።
 - የምታውቁዎቸውን የውዝዋዜ ክምችትን ስማቸውን እና ስራቸውን ትናገራለህ (ታቀርባለህ)።
 - አርአያ ታገኛለህ

እንዴት ታከለ

በሀገራችን የውዝዋዜ ስራ እጅግ በጣም ተወዳጅ የነበሩ እና አሁንም በጣም የሚወደዱ ተወዳዳሪዎች አሉ። ከእነርሱ መካከል የአገራችንን ስም በአለም ላይ እስከማስጠራት የደረሰችው አንዷ እንዴት ታከለ ናት።

2. ተመስገን መለሰ (ልጅ ተመስገን)

ተወዛዋኝ እና አሰልጣኝ ልጅ ተመስገን መለሰ፤ በውዝዋዜ ፍቅር የወደቀው ገና በለጋ እድሜው ነው። በቤተሰቡ ዘንድ በበዓላት ወቅት መጨፈር የተለመደ እንደነበር ያስታውሳል።

ከቤቱ ውጭ ዳንሰን መስራትና መለማመድ የጀመረው ተወልዶ ባደገበት ሽሮሜዳ እንደሆነ የሚናገረው ተመስገን፤ በ12 ዓመቱ በህፃናትና ወጣቶች ቲያትር ቤት ውስጥ ከሰፈሩ ልጆች ጋር የመሥራት እድል እንደገጠመው ያስታውሳል። ይኸም በሙያው እንዲገፋበት አድርጎታል።

ልጅ ተመስገን መለሰ በተለያዩ መድረኮች የውዝዋዜ ተርጓሚ በማቅረብ የሚወደድ እና የሚደነቅ ከመሆኑም በላይ ከ 300 የማያንሱ ታዳጊዎችን በውዝዋዜ ሙያ አሰልጥኖ የተለያዩ መድረኮች ላይ ካሰለጠናቸው ልጆቹ ጋር ተርጓሚዎችን እየቀረበ ተወዳጅነትን አትርፎአል።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ምንጭ አዲስ አድማስ ጋዜጣ

Monday, 12 December 2016

መልመጃ

➤ እንዴት ኢትዮጵያን በአለም ላይ ያስጠራችው በምንድን ነው?

4.3 የቴያትር ከያኒያን ማድነቅ

ክዚህ ርዕስ በኋላ የሚጠበቅ የመማር ውጤት

ይህን ርዕስ ካጠናቀቃችሁ በኋላ የሚከተሉትን ትችላላችሁ

- የቴያትር ከያኒያንን ማድነቅ ትለምዳላችሁ
- ስለ ከያኒያኑ የተሰማችሁን አስተያየት መስጠትን ትለምዳላችሁ
- እናንተም ጥበባዊ እይታችሁን ከፍ ታደርጋላችሁ
- የቴያትር ሙያን ለመልመድ መንገድ ታገኛላችሁ

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

በዚህ ርዕስ ስር የምታዩአቸው ከያኒያን ስም ግለጹ

1. አርቲስት ተስፋዬ ሳህሉ (አባባ ተስፋዬ)
2. አርቲስት ንብረት ገላው (እክ)
3. አርቲስት ሀብስት አሰፋ (ኪኪ) ጥሩምቤ ናቸው።

1. አባባ ተስፋዬ (አርቲስት ተስፋዬ ሳህሉ)

አርቲስት ተስፋዬ ሳህሉ (አባባ ተስፋዬ)

በአዲስ አበባ ባህልና ቲያትር ውስጥ በተዋናይነት፤
 የተለያዩ ተውኔቶችን ተጫውተዋል። የሴት ገጸ ባህሪ
 ተላብሰውም ይጫወቱ ነበር።

- መድረክ መሪ፤

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

- ተዋናይ፤
- መብቀኛ
- ትርኢት አቅራቢ፤
- ድምፃዊ፤
- የመብቃ መሳሪያ ተጫዋች፤
- የውዝዋዜ አሰልጣኝ፤
- የቴሌቪዥን ፕሮግራም አዘጋጅ፤
- ደራሲና ተረት ነጋሪ (የተረት አባት) ነበሩ

አባባ ተስፋዬ ለረጅም አመታት በኢትዮጵያ ቴሌቪዥን የልጆች ፕሮግራም ላይ ልጆችን በመምከር፣ በማጫወት እና ብዙ ተረቶችን ለልጆች በማውራት የሚታወቁ ሲሆን አባባ ተስፋዬን የማይወዳቸው ልጅ አልነበረም። ሁሉም ይወዳቸው ነበር።ከዚህም የተነሳ የልጆች አባት እየተባሉ ይጠሩ ነበረ።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

አባባ ተስፋዬ የሚታወቁበት ደስ የሚለው ንግግራቸው፡-

ጤና ይስጥልኝ ልጆቼ የዛሬ አባባዎቻቸው የነገ ፍሬዎቻቸው እንደምን

አላችሁ ልጆቻችን አያችሁ ልጆቻችን የኢትዮጵያ ቴሌቪዥን የልጆቻችን

ክፍለ ጊዜ ዝግጅት እናንተን ለማስደሰት ልክ በሰአቱ ይገኛል።

አባባ ደግሞ የልጆቻችን ሰአት እንዳያልፍባቸው በሩጫ ዲ ዲ ዲ

እያሉ ከተፍ። እናንተ ደግሞ አባባ ይመጣሉ ብላችሁ

ቆማችሁ ትጠብቃላችሁ። በጣም ጥሩ ነው ልጆቻችን። አባት

ሲመጣ በአክብሮት መነሳት አስፈላጊ ነው

መልመጃ አንድ

➤ አባባ ተስፋዬ የሚታወቁበት ሙያቸው ምንድነው?

2 ንብረት ገላው (እከ)

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ንብረት ገላው (እከ)

- የተለያዩ የሬዲዮና የቴሌቪዥን ድራማዎች ላይ ተሳትፏል
- የልጆች ፕሮግራም ላይ ከ አባባ ተስፋዬ ጋር ሰርቷል
- በ ኢትዮጵያ ቴሌቪዥን መዝናኛ ላይ ነቅዕ የተሰኘው ድራማ አዘጋጅ ነው።

እከ

ተወዳጅ በሆነው የቤቶች ድራማ ላይ በጣም እንቅልፋም ጥበቃ ሆኖ የሚሰራ ጎበዝ እና የሚያስቅ ተዋናይ ነው።

እከ

በቤቶች ድራማ ላይ እኔን ነው.....እና እከደከን ማን ችሎት በጎልበትም ሆነ በብልጠት ሁሌም ከወንድ በላይ አበጀ.....በሚለው አስቂኝ አነጋገሩ የማይረሳ ተወዳጅ ገጸባህሪ ነው

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

መልመጃ ሁለት

ትክክለኛውን መልስ ባጭሩ መልሱ

1. እከ እንቅልፋም ሆኖ የሚሰራበት ድራማ ምን ይባላል

3.ሀብስት አሰፋ (ጥሩምቤ)

የኢትዮጵያ ልጆች ቴሌቪዥን ላይ የምናውቃት በልጆች የምትወደድ ከያኒ ናት። የትወና ጨዋታ የጀመረችው ገና ከልጅነቷ ነው። ከምንም ነገር የበለጠ ለልጆች ትልቅ ፍቅር አላት በዚህ የተነሳ በጣም ብዙ የህጻናት ቲያትሮችን አዘጋጅታለች

በአሁኑ ጊዜ ደግሞ የኢትዮጵያ ልጆች ቴሌቪዥን ላይ

- ከልጆች ጋር ትጫወታለች.
- ትደንሳለች
- ትዘፍናለች

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

በተለይ ከሁሉም በላይ የሚገርመው እና ደስ የሚለው ችሎታዎ፡- እንደ ህጻን ልጅ ስታወራ የእውነት ህጻን ነው የምትመስለው።

መልመጃ ሰነድ

ትክክል የሆነውን እውነት ትክክል ያልሆነውን ደግሞ ሀሰት በማለት መልሱ

1 ሀብስት አሰፋ ልጆችን ትወዳለች

4.4 የእይታ ጥበብ ከያሊያንን ማድነቅ መግቢያ

በዚህ ክፍል ትምህርት ተማሪዎች ሀገራችን ኢትዮጵያ ያፈራቻቸውን የተለያዩ ሠዓሊያንን እንተዋወቃለን። የስነ- ጥበብ ስራዎቻቸውንም እንመለከታለን፣ እናደንቃለን።

የሚጠበቁ ዝርዝር የመማር ውጤቶች

ከዚህ ትምህርት በኋላ፡

- ሀገራችን ከሚገኙ የእይታ ጥበብ ባለሙያዎች ከያሊያንና ስራዎቻቸውን ታደንቃላችሁ።
- አይታችሁ የወደዳችሁትን ወይም ያደነቃችሁትን የሠዓሊውን ፎቶግራፍ ወይም ሠዓሊው የሰራውን መሳል ትለማመዳላችሁ።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ማድነቅ

በሀገራችን ጥቂት የማይባሉ አንጋፋና ታዋቂ ሰዓሊያንና ቀራጊያን ይገኛሉ። ሠዓሊያን ሥዕል ለመሳል ቀለም፣ ብሩሽ፣ ሸራ፣ ወረቀት እና ሌሎችንም መሳያ ቁሰቀሰቶችን በመጠቀም የስዕል ስራቸውን ይሰራሉ። ቀራጊያን ደግሞ ቅርፅ-ቅርፅ ለመስራት ጭቃ (አፈር)፣ ብረት፣ ጀሶ፣ ሲሚንቶ እና የመሳሰሉትን ይጠቀማሉ። እነዚህንና ሌሎች ግብአቶች በመጠቀም ድንቅ የሆኑ የጥበብ ስራዎቻቸውን ይሰራሉ። ከነዚህ የሥነ-ጥበብ ባለሙያዎች መካከል የጥቂቶቹን እንመልከት፡-

1. ሠዓሊ ወሰኔ ወርቁ ኮስሮፍ፡- የቀለም ቅብ ስራና የቅርፅ-ቅርፅ ስራዎችን በመስራትና በስራዎቹም የኢትዮጵያን ፊደላትን በመጠቀም ይታወቃል።

ሥዕል.15 ሠዓሊ ወሰኔ ወርቁ ኮስሮፍ የቀለም ቅብ ስራ

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

2. ሠዓሊ ወርቁ ማሞ:- የሥነ-ጥበብ ትምህርታቸውን በአዲስ አበባ ሥነ-ጥበብ ትምህርት ቤት እንዲሁም በውጪ ሀገር የቀለም ቅብ ትምህርት ተከታትለዋል። በሀገር ውስጥና ከሀገር ውጪ የተለያዩ አውደ ርዕዮች ላይ ተካፍሏል። ከሰዓሊው የቀለም ቅብ ስራዎች መካከል:-

ሥዕል.16 ሰዓሊወርቁ ማሞ እና የቀለም ቅብ ስራቸው

3 . ሠዓሊ (ቀራጺ) ታደሰ በላይነህ:- ኢትዮጵያ ካፈራቻቸው ጥቂት ቀራጺያን መካከል አንዱ ሲሆኑ በአለ የስነጥበብና ዲዛይን ትምህርት ቤት በመምህርነትና በዳይሬክተርነት አገልግለዋል።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ሠዓሊ.3 (ቀራጺ) ታደሰ በላይነህ እና የቅርጻ ቅርጽ ስራቸው

መልመጃ አንድ

ለሚከተሉት ጥያቄዎች ትክክለኛውን መልስ ስጡ።

1. የሥዕል ስራዎቹ ላይ የአማርኛ ፊደላትን በመጠቀም የሚታወቀው ሠዓሊና ቀራጺ ስሙ ማን ይባላል።

ሀ. ሠዓሊ. (ቀራጺ) ታደሰ በላይነህ

ለ. ሠዓሊና ቀራጺ ወሰኔ ወርቁ ኮስሮፍ

ሐ. ሠዓሊ. ወርቁ ማሞ

መ. ሠዓሊ. ለማ ጉያ

መልመጃ ሁለት

የተለያዩ ሠዓሊዎችንና የሥዕል ስራዎች ተመልክታችሁ

የሚከተሉትን ጥያቄዎች ተግባራዊ አድርጉ።

1. የሥዕል ስራዎች በማየት ያደንቁትን ሥዕል ይስላሉ።

2. የምታደንቁትን ሠዓሊ ፎቶግራፍ ሳሉ።

3. ሥዕሎቹን በምን ምን እንዳደነቃችሁ ለመምህራችሁ ግለፁ።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ማጠቃለያ

ከያሊያንን ማወቃችሁ ሁለት ትርጉም ይኖረዋል።

አንደኛው ታላላቅ ከያሊያንን የማድነቅ ባህልን ከወዲሁ እያዳበራችሁ ትመጣለቹ። ሌላው ተማሪዎች የራሳችሁን ዝንባሌ እንዴት አድርጋችሁ ማሳደግ እደምትችሉ መንገድ እድታገኙ ይረዳችኋል። በሃገራችን በትወና ጨዋታቸው የሚታወቁት በዚህክፍለትምህርት ውስጥ የተጠቀሱት ብቻ አይደሉም። በዚህ አስደሳች ሙያ ውስጥ በጣም ብዙ ሰዎች አሉ፤ ስለዚህ ሌሎች የምታወቁቸውን እያስታወሳችሁ እናንተም እንደነሱ ጎበዝ የትወና ተጫዋች መሆን የምትችሉበትን ሁኔታ ከወዲሁ ማዘጋጀት ይኖርባችኋል።

በሙዚቃና በተውኔት ብቻ ሳይሆን በሀገራችን ኢትዮጵያ ብዙየእይታ ጥበብ ባለሙያዎች አሉ። በዚህ ትምህርት ክፍል ውስጥ የተጠቀሱት በጣም ጥቂቶቹ ሲሆኑ፤ ስለ ኢትዮጵያ ጥበብ የተፃፉ ጽሑፎችን በማንበብና በመመልከት ከዚህ በበለጠና በተሻለ ስለሀገራችን ሠዓሊያንና ቀራጺያንን ማወቅና ማድነቅ ተገቢ ነው።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

3. ታደሰ በላይነህ የ_____ ባለሙያ ናቸው።

ሀ. የሙዚቃ

ለ. የቲያትር

ሐ. የቅርፅ-ቅርፅ

መ. መልሱ አልተሰጠም

ምዕራፍ 5

ጥመርታ ዝምድናና ትግበራ

መግቢያ

የክወናና የእይታ ጥበባት ለልጆች የሚቀርቡ የእውነት፣ እና የፍቅር ስሜት መግለጫ መንገዶች መሆናቸውን ማወቅ አለባችሁ። ለእናንተ ለተማሪዎች የትምህርት አቀባበል ስርዓት፣ ለአእምሮአችሁ እድገት በጣም ጠቃሚ ነው። በእያንዳንዱ የትምህርት ክፍለ ጊዜ ለተማሪዎች ጥበባዊ በሆነ መንገድ ትምህርት መስጠት አስፈላጊ ነው። የተማሪዎችን የመቀበል ሂደት ውጤታማ ያደርጋል። ጥበብ በማንኛውም መስክ አበሮ የሚኖር መሆኑን ማሳያ ነው።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ከዚህ ምዕራፍ መጠናቀቅ በኋላ የሚጠበቅ የመማር ውጤት

- የክወናና እና ዕይታ ጥበብ ዘርፍ ከሌላው ትምህርት ጋር ያለውን ዝምድና ትለያላችሁ
- የክወናና እና የዕይታ ጥበብ ከሌላው ትምህርት ጋር ያለውን ጥቅም ትለያላችሁ
- በክወናና እና በዕይታ ጥበባት መካከል ያለውን ትስስር ትረዳላችሁ

5.1 የሙዚቃ ተግባራት

ከዚህ ርዕስ በኋላ የሚጠበቅ የመማር ውጤት

- ሙዚቃ ምን አይነት ተግባሮችን እደሚሰጥ ታውቃላችሁ፡
- ሙዚቃ ከውዝዋዜ ጋር ያለውን ተግባራት ታውቃላችሁ፡
- ሙዚቃ አምሮን የተሻለ ያደርጋል። ሰዎች ሙዚቃ በሚሰሙበት ጊዜ አእምሮቸውን ማረጋገጥ እና የተሻለ እዲሰራ ያደርጋል።

መዝሙር አንድ :-ኻው ኻው

ወዲያ ወዲይ ኻው ኻው

ወዲያ ወዲይ ኻው ኻው

ያስደስታል መጫወት

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

በህብረት ሆኖ በአድነት

ወዲያ ወዲይ ሻው ሻው

ወዲያ ወዲይ ሻው ሻው

እስኪበቃን መጫወት ነው

ሻዋ ሻዌ ሻው ሻው

ግጥም ዜማ:- ውቤ ካሴ

የመዝሙሩ አላማ

በህብረት ሆናችሁ መጫወት እና ጫዋታ ለህፃናት

እደሚያስደስት የሚያሳይ ነው።

• መብቃ ለአካቶ ትምህርት ይጠቅማል። አካል

ጉዳተኞች መብቃዎችን በሚጫወቱበት ጊዜ ወይም

በሚሰሙበት ጊዜ አሌሎች ጋር ያላቸው መግባባት እና

ተሳትፎዎቻቸውን ይጨምራል።

• መብቃ የተለያዩ ህክምናዎችን ይሰጣል።

የተለያዩ ህመማትን ህመማቸውን በመብቃ ማከም ይቻላል።

የተለያዩ ፊደሎች ቴራፒዎች በመብቃው ስጥ በመስጠት የአካል

እና የአይምሮ ህክምናዎች ማድረግ ይቻላል።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

መዝሙር ሁለት:- አዲስ አበባ

አዲስ አበባ አዲስ አበባ

አዲስ አበባ አዲስ አበባ

አዲስ አበባ አዲስ አበባ

አዲስ አበባ አዲስ አበባ

አዲስ አበባ አዲስ አበባ

የአፈሪካ አድነት አምባ

አሀጉር አቀፍ ታሪክ የሚከወንብሽ

ሀገር አቀፍ ስራ የሚሰራብሽ

ዋና ከተማችን አዲስ አበባ ነሽ

አዲስ አበባ ነሽ

በጣም ደስ ይለናል ስንዘምርልሽ

አዲስ አበባችን የኛ ነሽ የኛ ነሽ

ግጥም :- መምህር ፈታሁን

ቅንብር:- በስራት ታመነ

- ልዩ ልዩ የድምፅ ቅንብሮች የሙዚቃ ውጤቶች ናቸው።

ሀፃናቶችም ሙዚቃን በሚሰሙበት ጊዜ አፋቸውን ቶሎ

ለመፍታት እና ካሉበት ማህበረሰብ ጋር የተለያዩ ተሳትፎ እና

መግባባትን ቶሎ ይፈጥራሉ።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

- መዚቃ የቋንቋ ክህሎትን ይጭምራል። ህፃናቶች መዚቃን በሚሰሙበት እና የሰሙትንም በሚዘምሩበት ጊዜ የድምፅ አውታራቸውን ይጨምርላቸዋል።
- መዚቃ በምንሰማበት ፣ ጊዜ የተለያዩ እንቅስቃሴዎች እዲፈጠሩ በማድረግ መዚቃ ትልቁን ድረሻ ይወስዳል።

መልመጃ አንድ

ትክክል የሆነውን እውነት ስህተት የሆነው ሀሰት በማለት መልሱ።

- 1 . መዚቃ አእምሮን የታሻለ ያደርጋል።
- 2 . የሻገው ሻገውን ግጥም እና ዜማ የውቤ ካላውን አይደለም።
- 3 . መዚቃ ለአካቶ ትምህርት ይጠቅማል።
- 4 . የተለያዩ ህሙማንን ህመማቸውን በመዚቃ ማከም ይቻላል።

5.1.1 መዚቃ ሌሎች የትምህርት አይነቶች ያለው አስተዋፅኦ ከዚህ ርዕስ በኋላ የሚጠበቅ የመማር ውጤት

- መዚቃ ከሂሳብ ትምህርት ጋር ወይም ከቁጥር ጋር

ያለውን ዝምድና ታውቃላቸኛሁ።

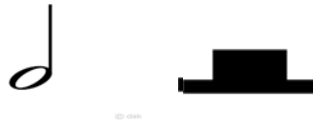
መዚቃ ከቁጥር ጋር የሚያቆራኝ ትምህርት ነው።

ይህ የቁጥር ትምህርትም የሚገኘው በሒሳብ ትምህርት ውስጥ ነው።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ኖታዎች ብዙን ጊዜ ሲቆጠሩ እንደ ኖታዎቹ የተለያዩ የቁጥር መጠን አላቸው። በቁጥር ኖታዎችንም እየቆጠርን ስንት እንደሆኑ ማወቅ ይቻላል።

ሁለቱ ኖታዎች ሁለት ሁለት ምት

አላቸው ሁለቱ አንድ ላይ አራት ምት የጊዜ ቆይታ ይሰጣሉ።

መልመጃ ሁለት

የሚከተሉትን ጥያቄዎች ባዶ ቦታዎቹን ሙሉ

- 1 መዚቃ _____ የሚያቆራኝ ትምህርት ነው።
- 2 የመዚቃ ቁጥር ትምህርት ውስጥ ወደሚገኘው _____ ውስጥ ነው።

5.1.2 ውዝዋዜ ለሌሎች የትምህርት አይነቶች ያለው አስተዋጽኦ

ከዚህ ርዕስ መጠናቀቅ በኋላ የሚጠበቅ የመማር ውጤት

- ውዝዋዜ ያለውን ጥቅም ትረጉላላችሁ
- ውዝዋዜ ለሌሎች ትምህርቶች ያለውን አስተዋጽኦ ትረጉላላችሁ

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

➤ ውዝዋዜ የሰውነት እና የአእምሮ ስራ ነው። ሰዎች እንቅስቃሴ በሚያደርጉበት ጊዜ ከአካላዊ ቅልጥፍና ባሻገር አእምሮአቸው ነገሮችን የማስተዋል ብቃት ይኖረዋል።

ዘውትር የሚንቀሳቀስ ተማሪ ሰውነቱና አእምሮው የተፍታታ ስለሚሆን ትምህርቱን በአግባቡ ለመከታተል ዝግጁ ይሆናል

5.1.3 ቲያትር ለሌሎች የትምህርት አይነቶች ያለው አስተዋፅኦ

ከዚህ ርዕስ መጠናቀቅ በኋላ የሚጠበቅ የመማር ውጤት

- ቲያትር ለሌሎች የትምህርት አይነቶች ያለውን አስተዋፅኦ ታውቃላችሁ
- ንቃተ ህሊናችሁ ይዳብራል
- የመማር ፍላጎታችሁ ከፍ ይላል

የቲያትር ጥበብ በሁሉም የሰው ልጆች እንቅስቃሴ ውስጥ ይገባል። አኗኗርን፣ ስራን፣ ትምህርትን ወዘተ ይመረምራል። ሁሉንም የሰው ልጆች ጉዳዮች ያነሳል። ለዚህ ነው ቲያትር ለሌሎች የትምህርት አይነቶች አስተዋፅኦ ያለው።

• የቲያትር ትምህርት

1. የቲያትር ትምህርት ምንድነው?

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

2. የቴያትር ትምህርት ለምን ይጠቅማል?

የእነዚህን ጥያቄ መልሶች ለመመህራችሁ አስረዱ

ተውኔት

- ✓ ተውኔት እንደሌሎች ጥበባት ሁሉ ያዝናናል ያስተምራል፣ ይመክራል።
- ✓ ተውኔት ውስጥ የተለያዩ የትምህርት አይነቶች በተለያዩ መንገድ ይካተታሉ።

ምሳሌ

ይህንን ተውኔት በየተራ ክሰራችሁ በኋላ የሚሰጣችሁን ትምህርት አጠኑት

❖ አቡሽ ጌም እየተጫወተ ነው። እህቱ ትመጣለች

ተውኔት 1

እህት:- አቡሽ ምን እያደረክ ነው

አቡሽ:- እየተጫወተኩ

እህት:- ፈተና ደርሷል እኮ አታጠናም እንዴ

አቡሽ:- በደንብ አጠናሁ እኮ

እህት:- እሰቲ ልጠይቅህ

አቡሽ:- ጠይቂኛ

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

እህት:- እሺ በ B የሚጀምር ቃል ምንድነው

አቡሽ:- በ B የሚጀምር ቃል B እ እ እ እ B እ እ እ እ
DOG

እህት:- ቂ ቂ ቂ ቂ BOOK ነው ወይም BAG

አቡሽ:- ወይኔ ተሸወድኩ

እህት:- እሺ በ F የሚጀምር ቃል ምንድነው

አቡሽ:- F F F እ እ እ እ ቆይ አትንገሪኝ አዎ ፈረሰ

እህት:- ቂ ቂ ቂ FOOD ነው ወይም FATHER

አቡሽ:- በቃ እንደውም አልማርም

ተፈጸመ ከ በሀይሉ ዘለቀ 2013

ተውኔቱ በአንድ በኩል ያዝናናል በሌላ በኩል ደግሞ የ እንግሊዝኛ ቋንቋን ያስተምራል።

መልመጃ 1

ተውኔት 2

ከስር ያለውን ተውኔት ከሰራችሁ በኋላ ምን

እንደተማራችሁበት ለመምህራችሁ አስረዱ

ቤተ:- መፅሐፍ ታነባለች ሚኪ ደሞ በፍርሃት እየሮጠ ይገባል

ቤተ:- ወይኔ ጉዴ ምን ሆነህ ነው

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ሚኪ:- ጉዳዮችን ፈላ ሰፈራችን ውስጥ አንበሳ መጣ

ቤተ:- ወይኔ እናቴ ድረሽ የት አየኸው

ሚኪ:- እዚ እኛ በር ጋ ቁጭ ብሎ

ቤተ:- እ እ እ ምን እናድርግ ጉዳዮችን ነው ዛሬ

ሚኪ:- እኔንጃ ወይኔ አባይ ድረስልን

አባት:- ምን ሆናችሁ

ቤተ:- አንበሳ ሰፈራችን መጣ

አባት:- የት አየኸው

ቤተ:- እሱ ነው ያየው እኔ አይደለሁም

አባት:- አትፍሩ አንበሳ የዱር እንስሳ ነው አዚ አይመጣም

ሚኪ:- እቺ ፈሪ

ቤተ:- አንተ ነህ ፈሪ

ሚኪ:- አረ አንቺ ነሽ ፈሪ

አባት:- ሁለታችሁም አትፍሩ አሁን ወደ ጥናት

ተፈጸመ

ከበሀይሉ ዘለቀ 2013

ከድራማው የተረዳችሁትን ለመመህራችሁ አስረዱ

2ኛ ክፍል

የክወናና ዕይታ ጥበባት ትምህርት

5.1.4 ዕይታ ጥበብ ለሌሎች ትምህርት ዓይነቶች ያለውን አስተዋጽኦ መግለፅ

መግቢያ

በዚህ ክፍል ትምህርት ክፍል ተማሪዎች የዕይታ ጥበብ መማራቸው በአካዳሚያዊ ስኬት ላይ የሚያሳድረው አዎንታዊ ተፅእኖ በራሱ ዋጋ ቢኖረውም ፣ መላውን የሰው ልጅ የመማር ስልትን የበለጠ ስኬታማ በማድረግ ተማሪዎችን ከመፍጠር ባሻገር የተሸለ የትምህርት አቀባበል እንዲኖራቸው ያደርጋል ።

ከዚህ ርዕስ መጠናቀቅ በኋላ የሚጠበቅ የመማር ውጤት የክወናና ዕይታ ጥበብን መማራቸው ለሌሎች ትምህርት ዓይነቶች ያለውን አስተዋጽኦ ትገልጻላችሁ

በስርአተ ትምህርት ውስጥ የስነ ጥበብ ትምህርት እጅግ አስፈላጊ ነው። ሥነ ጥበብ በአካዳሚያዊ ስኬት ላይ የሚያሳድረው አዎንታዊ ተፅእኖ በራሱ ዋጋ ቢኖረውም ፣ መላውን የሰው ልጅ የመማር ስልትን የበለጠ ስኬታማ በማድረግ ተማሪዎችን ከመፍጠር ባሻገር የተሸለ የትምህርት አቀባበል እንዲኖራቸው ያደርጋል ።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

የስነ ጥበብ ትምህርትን በመማር የመጀመሪያ ደረጃዎች ውስጥ ተማሪዎች አስደሳች (ውስጣዊ ተነሳሽነት) እንዲኖራቸው ከፍተኛ አስተዋፅኦ ይፈጥርላቸዋል። ይህ ዓይነቱ ተሳትፎ ተማሪዎችን በትምህርታቸው እንዲያድጉ እና እንዲሻሻሉ ይረዳቸዋል።

አሜሪካውያን ለሥነ -ጥበብ ትምህርት ባቀረቡት ጥናት መሰረት ስነ ጥበብን በቀን ለሶስት ሰዓት በሳምንት ለሶስት ቀን ለአንድ ዓመት የተማሩ ልጆች በሳይንስ፣ በሒሳብ፣ በድርሰትና በግጥም ስነ ጥበብን ካልተማሩ ልጆች የተሻለ ውጤት ማስመዘገባቸውን አረጋግጠዋል።

እንደ አውሮፓውያን የዘመን አቆጣጠር በ2010 በሚዙሪ የሕዝብ ትምህርት ቤቶች ላይ በተደረገ ጥናት ስነ ጥበብን የተማሩ ልጆች በከፍተኛ መጠን የዲሲፕሊን ጥሰቶችን ቀንሰው በሰዓታቸው የሚገኙ ሆነው ተገኝተዋል።

ስነ ጥበብ፣ ለተማሪዎች ግልጽ የሆኑ ግቦችን እና መርሆዎችን በማስቀመጥ እና ከዚያ በተከናወነው ሥራ እና በውጤቶቹ መካከል ያለውን ትስስር በመሳል፣ ተማሪዎች ተነሳሽነታቸውን መለወጥ መጀመር ይችላሉ። ይህም በጣም ጤናማ እና ዘላቂ የመማር ሂደትን ለመፍጠር ያግዛል።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

የስነ-ጥበብ ትምህርትን መማራቸው ሌሎች የትምህርት አይነቶችን ያሟያደርገው አስተዋፅኦ:-

- ለችግሮች መፍትሔ ይሰጣል። ለምሳሌ በመማር ማስተማር ሒደት ውስጥ ለመግለጽ ወይም ለማስረዳት አስቸጋሪ የሆኑ ጽንሰ -ሀሳቦችን ስዕል የበለጠ ለማስረዳትና ለመረዳት ቀላል ያደርጋቸዋል።
- የተማሪዎችን የአእምሮና የአካል ወይም የእጅን በጥምረት ተቀናጅተው የመስራት ችሎታን እንዲያዳብሩ ይረዳል፤
- የማስተዋል ወይም የማስታወስ አቅማቸው እንዲጨምሩና እንዲያዳብሩ ያግዛቸዋል፤ ለታሪካቸውና ለባህላቸው ያላቸውን አመለካከትና ግንዛብ ይጨምርላቸዋል፤
 - የመመራመርና ፍላጎታቸውን ለማዳበር ያግዛቸዋል፤
 - ራሳቸውን በፈጠራ እንዲያሳደጉ ይረዳቸዋል።

ተማሪዎችን በሥነ-ጥበብ ትምህርት ውስጥ ማሳተፍ ብዙ ርዕሰ ጉዳዮችን እንዲዳስሱ ያደርጋቸዋል።

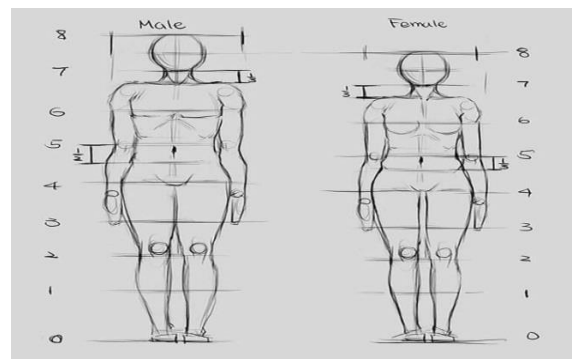
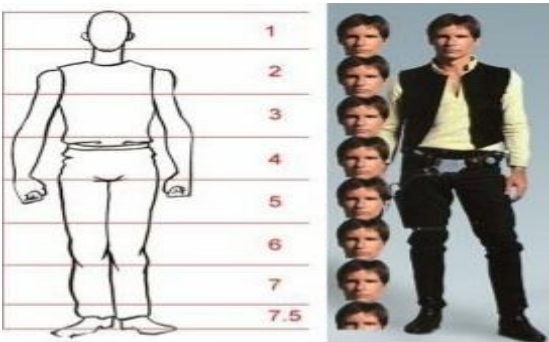
ለምሳሌ በስነ-ጥበብ ትምህርት ውስጥ:-

- የሰው ወይም የእንስሳትን ምስል ሲስሉ -እግረመንገዳቸውን የሰውነት ክፍሎቻቸውን፣ የስሜት ህዋሶቻቸውን፣

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

- በመልክዓ ምድር ስዕል - ስለ መሬት (የመልክዓ ምድር) አቀማመጥ ማድነቅ፣ የተክሎችን ተፈጥሮን፣ ጥቅም ማወቅ መለየት ወዘተ... ያሰችላቸዋል።
- የሰውነት ክፍሎች መጠን አንዱን ከአንዱ ለማወቅ በሂሳብ ስሌት ይከፋፋሉ። ለምሳሌ፡-

መልመጃ አንድ

የሚከተሉትን ጥያቄዎች እውነት ወይም ሐሰት በማለት መልሱ።

1. የስነ ጥበብ ትምህርት እጅግ አስፈላጊ ነው።
2. ስነ-ጥበብ ተማሪዎች ራሳቸውን በፈጠራ እንዲያሳድጉ ያግዛቸዋል።
3. ስዕል ሀሳቦችን የበለጠ ለማስረዳትና ለመረዳት ያቀላል።

5.2 በክወናና እና በዕይታ ጥበባት መካከል ያለውን ዝምድና መለየት

- ከዚህ ርዕስ በኋላ የሚጠበቅ የመማር ውጤት**
- በክወናና እና በዕይታ ጥበባት መካከል ያለውን ዝምድና ትለያላችሁ
 - በክወናና እና በዕይታ ጥበባት መካከል ያለውን ልዩነት ትረዳላችሁ

• የክወናና እና የዕይታ ጥበባት

የክወናና እና የዕይታ ጥበባት ማለት በድርጊት ወይም በክዋኔ የሚቀርብ የጥበብ ስራ እና በምስል የሚቀርብ ጥበብ ማለት ነው።

ልዩነታቸው፡-

- በድርጊት ወይም በክዋኔ የሚቀርቡ የጥበብ ስራዎች የሚባሉት መዘቃ፣ ውዝዋዜ፣ ቲያትር፣ ፊልም ሲሆኑ
- በዕይታ የሚቀርቡ የጥበብ ስራዎች ደግሞ ፎቶገራፍ፣ ሥዕል፣ ቅርጻቅርጾች ናቸው።

ዝምድናቸው፡-

የጥበባት ስራ መሆናቸው፣ በፈጠራና በክህሎት የሚሰሩ መሆናቸው፣ ከሰዎች የዕለት ዕለት አኗኗር የሚቀዱ መሆናቸው አንድ ያደርጋቸዋል።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ማጠቃለያ

የክወናና እና ዕይታ ጥበብ ስለ ብዙ ነገሮች ስለሚያስረዳ ከሂወታችን ጋር የተያያዘ ነው ሊባል ይችላል። ስለዚህ ተማሪዎችም መዘቃ በሚሰሙበትም ይሁን በሚጫወቱበትጊዜ አካላዊና ስነልቦናዊ ሂወታቸው የተረጋጋ ይሆናል። መዘቃከቁጥር ጋር ያለውን ቁርኝት ተማሪዎች ማወቃቸው የቁጥር ድምር ቁጥሮችን የመደመር ክህሎታችሁ ይጨምራል። እንዲሁም ደግሞ ተውኔት ስለ ብዙ ነገሮች ስለሚያስረዳ ከሂወታችን ጋር የተያያዘ ነው ሊባል ይችላል። ስለዚህ እናንተም ተውኔት በምታዩበት ወይም በምትሰሩበት ጊዜ በውስጡ የያዘውን ሃሳብ እና ትምህርት በደንብ ማስተዋል አለባችሁ። የስነ-ጥበብ ትምህርትም ሌሎች የትምህርት አይነቶችን በቀላሉ እንዲረዱ ያግዛቸዋል የአሰተሳሰብ አድማሳቸውንም ያሰፋል።

2ኛ ክፍል

የክወናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

ዋቢ መጽሀፎች

1. ግሩም ኤርሚያስ ወጋየሁ፤ መሰረታዊ የትውና መማሪያ (ትርጉም)፤ የመጀመሪያ ህትመት፤ 2001
2. ዐረፈ ዐይኔ ሐጎስ፡- አለቃ ገ/ሃና እና አስቂኝ ቀልዶቻቸው
3. ከበደ ሚካኤል፡- ታሪክና ምሳሌ 2ኛ መፅሐፍ፤ ሜጋ አሳታሚ፤ 1999
4. ፋንታሁን እንግዳ፡፡ ሰነድ ጽሁፋዊ ሙዳዬ ቃላት ከነ ማብራሪያቸው፡
: አርቲስቲክ ማተሚያ፡ 2003፤ አዲስ አበባ፡፡
5. ልዩ ልዩ ጨዋታዎች፡፡ በስርአተ ትምህረት ሱፐርቪዥን መምሪያ፤
ት/ሚኒስቴር 1968፡፡
6. የ 8ኛ ክፍል የስነጥበብ መማሪያ፡፡ ሚያዚያ 2009
7. ቀሲስ ከፍያለው መራሐ፡፡ የቤተክርስቲያን አስተዋጽኦ ለኢትዮጵያ ስልጣኔ፤ የካቲት 1986
8. የሰንደቅ ዓላማ ትርጉም፡፡ የሰራተኛና ማህበራዊ ጉዳይ ሚኒስቴር፤ ጥቅምት 2008
9. ተስፋዬ ለማ፡፡ የኢትዮጵያ የሙዚቃ ታሪክ፤ 2005
10. <https://www.bbc.com>> amharic November 28, 2017

የክፍናና የዕይታ ጥበባት ትምህርት

አዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ትምህርት ቢሮ